

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЗАПОРІЗЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему ЗАСОБИ ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ
АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СФЕРИ ДИЗАЙНУ ТА
ВИГОТОВЛЕННЯ ОДЯГУ**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0350- 2 ап-з
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови
та літератури (переклад включно),
перша – англійська
освітньо-професійної програми
Переклад (англійський)
Курман Єлизавета Олександрівна

Керівник д.ф.н., доц., Шевченко О. І.

Рецензент к.ф.н., доц. Чуян С. О.

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 57 стор., 88 джерел, 1 додаток.

Об'єкт: англomовна термінологія сфери дизайну та виготовлення одягу.

Мета даної роботи полягає у спробі здійснити перекладацький аналіз англomовної термінології сфери дизайну та виготовлення одягу в перекладі українською мовою .

Теоретико методологічні засади: досліджено окремі структурно-семантичні особливості спеціалізованих текстів та термінів. Це питання ґрунтовно вивчали у різних ракурсах А. В. Боцман, О. Б. Петрова. Термінологія стала предметом зацікавлення таких наступних лінгвістів: В. М. Лейчик, В. М. Нікітін, А. В. Суперанська, Т. А. Мітрофанова, Л. В. Широкова, Р. Л. Береснева, А. О. Худолій. Особливостями теорії та практики перекладу термінології займалися такі науковці як О.Г.Улумбеков, Л. І. Борисова, С. І. Влахов, С. П. Флорін, А. С. Герд, В. В. Демецька, Л. Ю. Зубова, Т. А. Казакова, В. Н. Комісаров, Т. Р. Левицька, З. Д. Львовська, В. А. Руцаков, О. М. Солнцев, Д. В. Самойлов, Н. Н. Гавриленко, К. Хергет, Т. Алегре. У своїх працях розглядали питання особливості мови та перекладу М. Ю. Волгіна, Н. І. Кролик, Т. А. Баєва, Ю. А. Константинова тощо.

Отримані результати: Зроблений в рамках даного дослідження аналіз особливостей передачі англійських термінів у сфері моди засобами української мови свідчить про те, що особливості дискурсу моди повинні враховуватися перекладачем для того, щоб реципієнт переказного тексту отримав той же обсяг інформації, що і реципієнт тексту оригіналу. Можна зробити висновок, що пласт термінології дизайну та одягу перекладається шляхом калькування, транслітерації і транскрипції через нестачу еквівалента в мові перекладу.

Ключові слова: переклад, аналіз, структура, семантика, класифікація, термін, термінологія.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СФЕРИ ДИЗАЙНУ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ОДЯГУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	7
1.1 Термін як мовна одиниця.....	7
1.2 Проблеми творення термінів в англійській мові.....	8
1.3 Характеристика терміносистеми сфери дизайну та виготовлення одягу.....	12
1.4 Основні підходи до перекладу термінів.....	18
1.5 Проблема відтворення англійських термінів сфери дизайну та виготовлення одягу українською мовою.....	22
РОЗДІЛ 2 СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СФЕРИ ДИЗАЙНУ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ОДЯГУ.....	34
2.1 Перекладацькі відповідності і трансформації англومовної термінології сфери дизайну та виготовлення одягу в перекладі українською мовою.....	34
2.2 Аналіз передачі складної термінології сфери сфери дизайну та виготовлення одягу українською мовою.....	43
ВИСНОВКИ.....	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	58

ВСТУП

Нині проходять процеси інтеграції та глобалізації ділових відносин, розвиток міжнародного співробітництва супроводжується збільшенням обсягом комунікації в різних професійні галузі. Однією з таких галузей є сфера дизайну, комунікація якої визначає інтерес до неї дослідників. Сфера дизайну та виготовлення одягу розглядається вченими скрізь призму різних гуманітарних наук: культурології, філософії, історії, психології, соціології, лінгвістики тощо.

Проблема дослідження полягає у труднощах перекладу термінології сфери дизайну та виготовлення одягу в перекладі з англійської мови українською мовою у зв'язку з недостатньо вивченими питаннями становлення розвитку та формування термінологічного словника дизайну, етапами розвитку термінології цієї сфери, її сучасним станом, продуктивними способами терміноутворення в цій галузі, типологічними та структурними особливостями термінологічних одиниць сфери дизайну, їх тематичної, лексико-семантичною представленістю.

Повною мірою досліджено лише окремі структурно-семантичні особливості спеціалізованих текстів та термінів. Це питання ґрунтовно вивчали у різних ракурсах А. В. Боцман, О. Б. Петрова. Термінологія стала предметом зацікавлення таких наступних лінгвістів: В. М. Лейчик, В. М. Нікітін, А. В. Суперанська, Т. А. Мітрофанова, Л. В. Широкова, Р. Л. Береснева, А. О. Худолій. Особливостями теорії та практики перекладу термінології займалися такі науковці як Л. І. Борисова, С. І. Влахов, С. П. Флорін, А. С. Герд, В. В. Демецька, Л. Ю. Зубова, Т. А. Казакова, В. Н. Комісаров, Т. Р. Левицька, З. Д. Львовська, В. А. Рушаков, О. М. Солнцев, Д. В. Самойлов, Н. Н. Гавриленко, К. Хергер, Т. Алегре. У своїх працях вивчали питання особливості мови та перекладу М. Ю. Волгіна, Н. І. Кролик, Т. А. Баєва, Ю. А. Константинова.

Зацікавленість даною темою дослідників можна пояснити не тільки соціальною значущістю проблематики цього питання, але і його складністю та

актуальністю. Однак, не зважаючи на розмаїття тематик саме структурно-семантичні особливості лексики англomовної термінології сфери дизайну та виготовлення одягу ще не були об'єктом окремого комплексного дослідження.

Таким чином, **актуальність** даного дослідження обумовлена потребою в комплексному вивченні особливостей перекладу термінології сфери дизайну та виготовлення одягу в перекладі з англійської мови українською мовою, її систематизації та використання з погляду лінгвістики.

Мета даної роботи полягає у спробі здійснити перекладацький аналіз англomовної термінології сфери дизайну та виготовлення одягу в перекладі українською мовою.

Досягнення сформульованої мети передбачає вирішення **завдань**:

- проаналізувати підходи до тлумачення поняття «термін» та визначити лексико-семантичні особливості термінології;
- дослідити існуючі класифікації термінів;
- виявити перекладацькі відповідності і трансформації англomовної термінології сфери дизайну та виготовлення одягу в перекладі українською мовою;
- здійснити аналіз передачі складної термінології сфери дизайну та виготовлення одягу в перекладі українською мовою з англійської мови.

Об'єкт: англomовна термінології сфери дизайну та виготовлення одягу

Предмет: особливості перекладу англomовної термінології сфери дизайну та виготовлення одягу з англійської мови на українську.

Відповідно до мети та завдань дослідження використано комплекс **методів**. Для вирішення поставлених у дослідженні завдань були використані методи комплексного аналізу публіцистичної та наукової літератури з даного предмета, описи та класифікації проаналізованого матеріалу, метод суцільної вибірки, методи перекладацької критики, що спираються на трансформаційну та семантичну модель перекладу, метод лінгвостилістичного аналізу.

Матеріалом для дослідження використовувалися приклади термінології сфери дизайну та виготовлення одягу, відібрані з різних книг про моду та дизайн.

Теоретична значущість у тому що, подальшого розвитку набули концепції та ідеї дослідників щодо вирішення структурно-семантичних особливостей англomовної термінології сфери дизайну та виготовлення одягу та специфіки їх перекладу.

Практична значущість у тому, що результати дослідження можуть бути використані при читанні у ВНЗ спецкурсів з перекладознавства. Підсумки роботи також можуть бути використані в лінгводидактиці, при навчанні мови для спеціальних цілей студентів; в термінографічній практиці – для складання словників, довідників і навчальних посібників, а також можуть послужити основою для подальших досліджень в області термінології.

Структура: робота складається зі вступу, двох розділів, висновків і списку використаних джерел. У вступі обґрунтовується актуальність теми дослідження, її теоретична і практична значущість, визначаються об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження, методи і структура роботи. У першому розділі розглядаються питання поняття та особливості терміну, їх класифікація та лексико-семантичні особливості. У другому розділі проведено аналіз структурно-семантичних особливостей англomовної термінології сфери дизайну та виготовлення одягу та специфіки їх перекладу з англійської на українську. У висновку підводимо підсумки проведеного дослідження.

Загальна кількість сторінок 57, кількість використаних джерел - 88.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СФЕРИ ДИЗАЙНУ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ОДЯГУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

1.1 Термін як мовна одиниця

У мовознавстві існує кілька підходів до терміна. Представники субстанціональної точки зору на зміст «терміну» (А. Д'яков, Т. Кияк, З. Куделько та ін.) вважають, що терміни – це особливі слова, які на відміну від інших номінативних одиниць характеризуються моносемантичністю, точністю, системністю, контекстуальною незалежністю та емоційною нейтральністю [Д'яков 2014, с.7].

Багато лінгвістів (В. Лейчик, С. Гриньов, Л. Щерба та ін.) слідом за Г. Винокуром притримуються функціонального погляду на природу термін: у ролі терміна може бути будь-яке слово. Терміни це не особливі слова, а слова в особливій функції [Винокур 2004, с. 5]. К. Мякшин звертає увагу на те, що багато з функцій, приписуваних термінам, в певному сенсі притаманні і загальноживаним словам [Мякшин 2009, с. 109]. З іншого боку, серед лінгвістів сутність поняття «функція терміна» досі чітко не з'ясована.

Як зазначає К. Мякшин, полеміка про сутність і статус терміна почала втрачати свою гостроту, коли все більшого поширення набула точка зору, згідно з якою термін це слово, що номінує поняття певної області науки [Мякшин 2009, с. 112]. Так, українська дослідниця Ю. Гринда вважає, що термін виступає своєрідним типом мовного знака, який створюється для точного вираження спеціальних понять і позначення спеціальних предметів [Гречко с. 394]. Більш вузьке тлумачення пропонує Б. Головін: «Термін це окреме слово, що утворене на базі іменника та позначає професійне поняття і призначене для задоволення

специфічних потреб спілкування у сфері певної професії [наукової, технічної, виробничої, управлінської] [Головін 2012, с. 276]. Втім, Т. Кияк піддає сумніву факт, що всі терміни утворюються тільки на базі іменника [Кияк 2008, с. 6]; з ним погоджується В. Даниленко, який зазначає, що такою базою можуть бути прикметники, дієслова [Даниленко 2006, с. 43].

Український вчений І. Квітко, синтезувавши різні підходи до визначення терміна, пише, що «термін – це слово, що співвідноситься з поняттями певної організованої галузі пізнання (науки, техніки), уступає в системні відношення з іншими словами та словесними комплексами та створює з ними в кожному окремому випадку й у певний час замкнуту систему, яка відзначається високою інформативністю, однозначністю, точністю й експресивною нейтральністю» [Квітко 1976, с. 21].

Немає чіткої межі між загальноновживаною лексикою та термінами, оскільки постійно відбуваються процеси детермінологізації та термінологізації, тобто процеси перетворення термінів у загальноновживану лексику при одночасному використанні побутової лексики для формування нових термінів. Тому зараз не існує єдиної точки зору щодо сутності поняття «термін», і, отже, відсутня визнана більшістю лінгвістів визначеність цього поняття. У своєму дослідженні ми розглядатимемо термін як слово чи усталене словосполучення, яке виражає спеціальне поняття певної галузі людської діяльності та має дефініцію, яка розкриває ті ознаки цього поняття, що є релевантним саме для цієї галузі.

1.2 Проблеми творення термінів в англійській мові

Основним джерелом формування термінологічних систем є термінологізована загальноновживана лексика та запозичення. Д. Лотте більше конкретизує ці шляхи та пропонує розрізняти три основних способи утворення термінів:

1) самостійна побудова похідних слів, слів усічених та словосполучень (елементи, з яких будується термін, можуть бути, в свою чергу, термінами, що належать до даної термінологічної системи або до будь-якої іншої);

2) використання термінів, що вже існують, або слів шляхом зміни їх значень;

3) запозичення до термінології даної мови термінів, що існують в будь-якій іншій мові [Лотте 1961, с.53].

Т. Кияк виділяє конкретніші способи термінотворення [Кияк 2006, с.64]:

1) пряме запозичення терміноелементів:

а) повне (включаючи зовнішню та внутрішню форми);

б) неповне (використовуючи лише внутрішню форму);

2) використання внутрішніх ресурсів мови, а саме:

а) карбування похідних слів (сюди належить морфологічний спосіб утворення термінів, зокрема, афіксація). Н. Буцько називає такий метод методом моделей. Завдяки йому новий термін твориться з декількох морфем, кожна з яких слугує однією з характеристик відповідного матеріалу. Унаслідок цього подібні за принципом дії, засоби, технічні прилади, явища схожі за складом отримують схожі написання та звучання [Буцько 1991, с. 339 – 341].

б) надання нових значень, що базується на такому процесі як вторинна номінація, всередині якої найпоширенішими є: метафора та метонімія. Наприклад: pencil skirt ‘спідниця-олівець’ та ін.;

в) складання основ, внаслідок чого виникають слова-композиції. Творення нового терміна відбувається складанням двох або кількох слів або їхніх основ, з метою найчіткіше назвати наукову реалію, адже термін – це одиниця мови, покликана виражати поняття науки, техніки та інших спеціальних галузей. Наприклад, catwalk ‘подіум’ та ін.;

г) укладання багатоконпонентних термінів. Наприклад, серед англійських багатоконпонентних термінів сфери дизайну та виготовлення одягу функціонують терміни, створені за структурою «прикметник + іменник», наприклад, skinny leggings; «дієприкметник + іменник», наприклад, ribbed socks; порядковий числівник + іменник, наприклад, the first collection; та ін. Існують

також трикомпонентні терміни, наприклад, *ribbed silk socks* та терміни з більшою кількістю компонентів, наприклад, *Dior VIII Montaigne Tissage Precieux*.

У лінгвістиці є критичні погляди на багатокомпонентні терміни. Так, на думку В. Даниленка, більш ускладнені за своєю структурою терміни-словосполучення не можна кваліфікувати як нормальне явище, як типові терміни; це швидше аномалія, якої необхідно уникати [Даниленка 2012, с. 133]. Але з огляду на те, що терміносистема сфери дизайну та виготовлення одягу перебуває в постійному русі й оновленні, ми вважаємо що використання багатокомпонентних структурних моделей зумовлене відсутністю лаконічнішого відповідника в цій системі, а також прагненням якомога точніше передати те чи те поняття сфери дизайну та виготовлення одягу. І компонентна структура не має особливого значення, якщо термін відповідає всім універсальним вимогам до нього. Крім зазначених двох способів, Т. Кияк виділяє ще й третій спосіб побудови нових лексичних одиниць – вигадування нових слів [Кияк 2008, с.32]. Є. Малкіна шляхи творення нових термінів вбачає у:

- 1) творенні нових термінів шляхом переосмислення значення;
- 2) творенні нових термінів від власних імен авторів, винаходів, розробок,
- 3) творенні термінів-словосполучень абревіатур [Малкіна 1971, с. 559 – 562].

Для створення нового слова можуть бути використані різні мовні засоби, а «вибір оптимального способу номінації – складний процес, він визначається об'єктивними і суб'єктивними моментами, зовнішніми і внутрішніми факторами» [Медведь 2017, с. 232].

Одним з найбільш продуктивних способів термінологічної номінації є термінологізація слів загальнолітературної мови або семантична конверсія. Семантичний спосіб – один із перших словотворчих засобів створення термінологічних найменувань [Павлова 1996, с. 11]. У разі семантичного способу словотворення відбувається процес вторинної лексичної номінації – тобто, як зазначає Т. Панько, «використання вже наявних у мові номінативних засобів у новій для них функції – функції найменування» [Панько 1994, с. 161].

Загалом прийнято вважати, що чим більше слово відповідає вимогам, що висувається до термінів, чим воно є уніфікованішим, тим скоріше його можна вважати терміном. Наприклад, уніфіковані назви дій, приладів, явищ відповідають основним вимогам до термінів, тому їх можна однозначно кваліфікувати як термінологію сфери дизайну та виготовлення одягу. Але з іншого боку, назви, наприклад, деяких предметів одягу, процесів його пошиву, дій людини тощо чітко не відокремлені від загальноповсякденної лексики, що пов'язано з тим, що людина здавна займалася шитвом та носила одяг. Саме цим зумовлена активна взаємодія термінології сфери дизайну та виготовлення одягу і загальнолітературної мови, яка виражена двома тенденціями [Павлова 1996, с. 12]. З одного боку, спеціалізація побутових слів в сфері дизайну та виготовлення одягу (наприклад, назви деяких елементів одягу), з іншого боку – детермінологізація і вихід лексики дискурсу дизайну та виготовлення одягу в загальну мову (наприклад: *haute couture* 'висока мода' тощо). Безперервно поповнюючи й збагачуючи мову та взаємодіючи з різними лексичними пластами, нова термінологічна лексика у своєму становленні підпорядковується загальним законам і нормам мови, характеризується і окремими, властивими їй, особливостями побудови моделей термінів, а конкретні термінологічні системи формуються на базі загальної лексичної системи мови [Лотте 1961, с. 67].

Отже, в роботі над термінологією її лінгвістичні аспекти завжди мають вирішальне значення. Конкретні термінологічні системи формуються на базі загальної лексичної системи, підпорядковуючись основним законам мови.

1.3 Характеристика терміносистеми сфери дизайну та виготовлення одягу

Більшість вчених переконані, що термін залишається терміном лише в межах своєї терміносистеми. На думку Т. Добко, термінологія, яка входить до складу спеціальної лексики, є найбільш динамічною частиною лексико-семантичної системи мови, у якій найяскравіше виявляється специфіка словникового запасу людей, що належать до однієї професійної групи, адже терміносистема – це природно-штучні, відкриті, динамічні системи, що розвиваються одночасно з наукою [Добко 2011, с. 13]. Формування будь-якої терміносистеми можна представити як цілеспрямований пошук необхідної знакової інформації на основі наявних професійних знань та мовного досвіду і закріплення всього відібраного в відповідній сфері «конкретної мови, де кодується і декодується, зберігається і переробляється національна та міжнародна інформація, створювана та сприймана людиною» [Волкова 2014, с. 133].

Учені по-різному розуміють поняття «терміносистема». Так, К. Мякшин під терміносистемою розуміє «сукупність термінів» [Мякшин 2009, с. 111]. Український дослідник В. Іщенко розширює це значення, розглядаючи терміносистему як сукупність термінів, що співвідносяться з певною галуззю професійної діяльності людини та є взаємопов'язаними на понятійному, лексико-семантичному, словотворчому та граматичному рівнях [Іщенко 2002, с. 15-16]. М. Лейчик зазначає, що терміносистема «як модель певної галузі знань та (або) діяльності з'являється на тому етапі, коли ця галузь сформувалася в достатньому обсязі, має власну теорію, з'ясувала та усвідомила свої основні об'єкти та зв'язок між ними» [Лейчик 2007, с. 119].

До терміносистеми входять слова або фрази, що відносяться до об'єктів та понять, які належать до різних сфер людської праці та не використовуються у побуті. [Косенко 2012, с. 71]. Як зазначає В. Гречко, терміносистема охоплює слова або фрази, які позначають наукові поняття і є стійкими, відтвореними

елементами у системі спеціальних знань, займаючи в ній певні класифікаційні місця [Гречко 2013, с. 176]. До загальних ознак терміносистеми належать за В. Лейчиком:

- 1) цілісність та стійкість; відкритість лише відносна;
- 2) логічна ознака – структурованість;
- 3) логіко-лінгвістична ознака – зв'язність [Лейчик 2007, с. 120–121].

З погляду О. Павлової, терміносистема має такі важливі ознаки:

1) вторинне використання лексичних одиниць, яке розвивається на основі оригінального використання загальноживаних лексичних одиниць;

2) спеціальні штучні позначення;

3) граничний обсяг використання;

4) неможливість довільних заміन окремих елементів без узгодження з традиціями професійної галузі;

5) своєрідне ставлення до таких мовних явищ, як, наприклад, полісемія, антонімія, синонімія [Павлова 1996, с. 6]. Зазвичай моносемії варту використовувати в межах однієї терміносистеми, тому що на рівні декількох підмов полісемія термінів – явище доволі розповсюджене. Але синонімічність заважає взаєморозумінню;

б) збільшення денотативного зв'язку.

Ядро будь-якої терміносистеми складають вузькоспеціальні терміни. Відносно близько до ядра розташовані периферійні зони, що містять міжгалузеві терміни. І найвіддаленішу периферійну зону становлять загальнонаукові терміни.

Отже, терміносистема – це спеціальна лексична підсистема, яка об'єднує термінологічну лексику на основі синонімічних, гіпонімічних та інших відношень.

Формування англійської терміносистеми сфери дизайну та виготовлення одягу, як і в інших мовах, тісно пов'язано з розвитком виготовлення одягу як одного з найдавніших ремесел. Пізніше розвиток легкої промисловості, моди та дизайну одягу сприяли становленню відповідної термінології. Спеціальна термінологія сфери дизайну та виготовлення одягу – це лексична група, яка

поєднує в собі назви художніх тенденцій у моді, предметів та деталей одягу, взуття та аксесуарів, назви матеріалів для швейних виробів та їх види обробки, техніки крою та іншу лексику, яка семантично корелює з цією сферою людської діяльності, наприклад: *design, sew, embroider, collection* тощо [Пташнікова 2011]. Як зауважує С. Колосова, починаючи з ХХ століття, стрімкий темп змін в сфері дизайну та виготовлення одягу знаходить своє відображення на вербальному рівні, відбувається постійне утворення нових термінів на позначення нових явищ [Колосова 2016, с. 26].

Аналіз наукових робіт показав, що обов'язковими вимогами, яким повинен відповідати термін сфери дизайну та виготовлення одягу, є відповідність нормам і правилам відповідної мови, систематичність, наявність дефініції (за невеликим винятком), точність, стислість. До бажаних характеристик терміна сфери дизайну та виготовлення одягу, в цілому, дослідники відносять відносну незалежність від контексту, однозначність, відсутність синонімів, експресивну нейтральність і милозвучність. Якщо останнім двом вимогам (відсутність експресії і милозвучність) відповідає велика частина термінів сфери дизайну одягу, то вимоги однозначності і несинонімічності не завжди задовольняються [Птуха 2015, с. 134]. Дискурс дизайну та виготовлення одягу має ряд визначальних особливостей, які характеризують його тематичну спрямованість і детермінують функціональні риси. Серед них дослідники називають [Ермолович 2015, с. 32]: істинність, наукову креативність, антропоцентризм, замкненість, мовну нормативність, чітку унормованість, високу термінологізацію.

На думку В.Губіної, лінгвістичні характеристики сфери дизайну та виготовлення одягу поділяється на такі групи [Губіна 2014, с. 114]:

1) загальнонаукові терміни: *development, understanding, identify, the origins, interpretation etc;*

2) вузьконаукові терміни аналізованої сфери: *collection, design, silk, tailoring, haute couture, pencil-skirt etc.;*

3) власні імена: *Dolce&Gabbana, Grace Kelly, Karl Lagerfeld, Jean Paul Gaultier, John Galliano, Denmark, Hermès, Vogue etc.;*

4) кількісні та порядкові числівники: *up to 60 cm, from AD 400, 1812-1870, 19th century etc.*;

5) повне та часткове цитування: *Bailey said: "what's important is that we keep having a strong point of view, keep doing things as best we can, and make sure that people are excited by fashion." etc*;

6) дискурсивні формули – фігури мовлення, постійні та «неминучі» в контексті цього дискурсу. Деякі з них базуються на ключовому концепті цієї сфери – fashion – і включають в себе дієслова *help to be in / out of fashion, to be / to become fashionable / popular, make smth. / smb. Fashionable / popular, to popularize etc.* Інша частина – стерті метафори, побудовані на перенесенні ідеологічної основи дизайнерської роботи «джерело натхнення»: *source of inspiration, to give / to take an inspiration, to inspire / to be inspired by etc.*

Для лексики сфери дизайну та виготовлення одягу характерним є активне використання термінологічних одиниць (наприклад, назви предметів одягу та їх частин, брендів тощо), а також інтенсифікатори (*really, quite, extremely, gorgeously*), коллоквалізми (*it's nuts!*) та лексичні одиниці із яскравою конотацією (*most often, positive*), оцінкою (*satisfaction, satisfied, luxury, gorgeous, chic, exciting, excellent etc.*). Крім того, англійські тексти в індустрії дизайну та виготовлення одягу характеризуються активним використанням запозичень з інших мов, перш за все, з французької, що пояснюється статусом Франції як країни-законодавця моди [Яценко 2009, с. 43].

Тексти дискурсу дизайну та виготовлення одягу мають також ряд інших особливостей. Вони відзначаються великою кількістю термінів, що дають дефініцію поняттям, пов'язаним з використанням текстильних матеріалів, наприклад, *CORDS AND RIBBON EMBROIDERY* «шнуркова та стрічкова вишивка» та ін. [Субботіна 2011, с. 5]. Деякі з них позначають найбільш загальні поняття дизайну одягу, що виникли задовго до його повноцінного становлення: *skirt, sweater*. Такі терміни як *casual* та *pod.* є модифікацією первісного значення звичайних загальноживаних слів. В текстах сфери дизайну та виготовлення одягу також важливе місце займають терміни, що вдруге опиняються в терміносистемі,

набуваючи актуалізації внаслідок зміни економічної, соціальної чи політичної ситуації. Реанімували термінологічний зміст автохтонні віддієслівні іменники *the distribution* 'розподіл', *the resale* 'перепродаж', *the buyback* 'вукун', *the thief* 'торг' [Шиленко 2011, с. 21].

Класифікація назв предметів одягу сприяє використанню терміносполучень, тому що вони є найточнішою моделлю передачі змісту терміна. Родовидові ознаки знаходять своє вираження у прикметникових формах, тоді як предметні ознаки терміна – у формах іменникових, тому найзагальнішою структурою терміносполучень є структура «прикметник + іменник», яка може в залежності від різних ситуацій мовлення замінюватися на одночленні елементи: *pencil skirt* 'спідниця-олівець', *jeans skirt* 'джинсова спідниця' – *the skirt* 'спідниця' тощо. При цьому, структура родовидових термінів англійської мови полягає здебільшого в поєднанні двох компонентів і утворенні складного слова, першим є уточнення, виражене прикметниковою формою, а другим – іменник, що виражає рід [Радецька 2017, с. 206].

Структура термінів сфери дизайну та виготовлення одягу представлена двома групами: монолексемними і багатолексемними термінами. Серед термінів в англійській мові наявний великий відсоток запозичень. Спеціальні лексичні одиниці включають загальнонаукову і вузькоспеціальну термінологію сфери дизайну та виготовлення одягу, в тому числі термінологічні одиниці, що піддаються аббревіації.

Між терміноодиницями дискурсу дизайну та виготовлення одягу часто встановлюються відносини трьох видів [Птуха 2015, с. 134]:

- 1) синонімія, наприклад: *jumper, sweater, pullover* 'свєтп';
- 2) антонімія: *mini skirt* «мініспідниця» – *maxi skirt* «довга спідниця»;
- 3) гіпергіпонімія: *skirt* «спідниця» – *pleated skirt* 'плісирована спідниця' – *pleated skirt on coquettes* «плісирована спідниця на кокетці» – *pleated skirt on coquettes from Chanel collection* 'плісирована спідниця на кокетці з колекції Шанель'.

Крім парадигматичних семантичних відносин, які можуть встановлюватися між англійськими термінами сфери дизайну та виготовлення одягу, такі терміни можна описати виходячи з особливостей їх семантичної структури. Більшість складають одноядерні терміни з семантичної периферією у порівнянні з одноядерними і одноядерними з семантичної периферією і додаткової областю [Асанова 2017, с. 89]. Унікальність термінології дискурсу дизайну та виготовлення одягу як одного з пластів лексики бачиться в тому, що дана лексична підсистема ґрунтується на наївній картині світу і має довгу історію взаємодії з нею [Радецька 2017, с. 207].

Доволі значна частина термінів сфери дизайну та виготовлення одягу базується на стародавніх ремеслах людини, пов'язана з її діяльністю, соціальним статусом тощо. В номінації елементів одягу, стилів та ін. використовуються часто назви, пов'язані з характеристикою людини – *coquette* «кокетка - деталь спідниці», її діяльністю, наприклад, *working gloves* «робочі рукавиці» [Сергеева 2019, с. 234]. Також номінація базується на відкриттях реальних людей з метою відобразити їх імена, на бажанні увічнити ім'я або прізвище будь-якої людини. Так, піджак *Jacket Chanel* названий на згадку про свого творця – Коко Шанель і позначає жіночий піджак без лацканів. Плащ *mackintosh* одержав свою назву завдяки шотландському хіміку Чарльзу Макінтошу, який в 1823 році винайшов тканину, що не промокає в непогоду. Часто у назвах відображена назва особи, що асоціюється із певним предметом одягу або така, що ввела моду, наприклад, *Maо suit* 'френч Мао' – куртка військового покрою, яка увійшла у моду після китайського комуніста Мао Цзедуна [Радецька 2017, с. 208].

Р. Аліакаєв також розглядає моделі термінономінації, що функціонують на базі різних салієнтних ознак [Аліакаєв 2017, с. 87], які часто кладуться в основу номінативних процесів в сфері дизайну та виготовлення одягу. Серед них: колір: *little black dress*; світло: *dark shades*; розмір: *mini skirt*; простір / розташування: *the buttons line up on the right side*; температура: *cold / warm colors*; форма: *oval cut*; час: *evening dress*, кількість: *double-breasted / single-breasted coat*.

Спираючись на дослідження А. Сабанчієвої [Сабанчієва 2017, с.11], серед основних метафоричних моделей термінів можна виділити такі: «Світ людини»: *cowboy boots* «ковбойські чоботи», «Світ артефактів»: *cut-boat* «виріз-човник»; «Світ природи» (що включає моделі «Світ тварин» і «Світ рослин»): *crows-foot-step* «шов вороняча лапка»; «Світ міфів і казок»: *Cinderella* «крій вечірньої сукні Попелюшка». О. А. Шиленко доповнює цю класифікацію [Шиленко, с. 3 – 6]: «Світ об'єктів та станів»: *sleepwear* «пижама»; «Світ оцінних визначень»: *luxury clothes* «люксовий одяг».

Отже, термінологія сфери дизайну та виготовлення одягу в достатній мірі є метафоричною, при цьому багато термінів і терміноелементів будуються на переосмисленні загальноживаної лексики, головним чином, на основі зовнішньої схожості, подібності.

1.4 Основні підходи до перекладу термінів

Склад сучасної англійської термінологічної лексики не є стійким. Він постійно змінюється через слова до терміносистеми, зміни значень, постійне поповнення нових термінів, наприклад, у зв'язку з реорганізацією організацій, зміною термінології тощо [Сергеева 2019, с. 234].

Терміни виникають у результаті прагнення до максимально стислої та точної передачі інформації. Насиченість документів термінами вимагає від перекладача не лише удосконалення знань іноземної мови, а й відповідної української професійної лексики та вміння правильно її використовувати.

Терміни перекладаються еквівалентним терміном мови перекладу, тому такі варіанти перекладу, як використання аналогів, синонімічна заміна, описовий переклад, використовуються тоді, коли еквівалент відсутній. Аналіз англійської термінології свідчить про її неоднорідність. У термінології багатозначні терміни

існують разом з однозначними термінами, які мають точні та чіткі смислові межі [Субботіна 2011].

Вчені рекомендують таку послідовність аналізу семантико-синтаксичного аналізу при перекладі термінів:

1) перекласти ключове слово, яке, як правило, є останнім словом у термінологічному рядку;

2) проаналізувати смислові зв'язки всередині діапазону між компонентами та виділити смислові групи (аналіз – від першого слова зліва направо);

3) визначити зв'язки між виділеними семантичними групами та перекласти весь термінологічний ряд, починаючи з ключового слова послідовно справа наліво;

4) здійснити стилістичний аналіз та відредагувати переклад [Кияк 2006, с.32].

Ці методи є основоположними при перекладі термінів. Остаточний вибір того чи іншого методу залежить в кожному випадку від лексичного наповнення групи та від інформаційного навантаження всього контексту. У зв'язку з цим слід проводити ретельний семантичний аналіз терміна, оскільки семантична межа в межах терміну може проходити в різних місцях, і один і той же термін залежно від цього перекладатися різними способами [Конопацька 2012, с. 174].

Доцільно розглянути рекомендації, розроблені українським вченим перекладознавцем Т. Кияком для перекладу термінів [Кияк 2006, с. 65]:

1) терміни або професіоналізми, що використовуються в перекладі, мають бути затверджені відповідними державними стандартами;

2) перекладач повинен враховувати сферу науки чи галузі перекладеного терміна чи професіоналізму;

3) якщо термін або професіоналізм, що зустрічаються в оригінальному тексті, не зафіксовані в науково-технічних словниках, перекладач сам повинен вибрати еквівалент перекладу, використовуючи довідкову літературу, проконсультувавшись із фахівцем; в крайньому випадку, термін або професіоналізм можна відтворити транскрипційно;

4) у тексті перекладу слід уникати синонімічного використання термінологічних одиниць; всі терміни, професіоналізми, символи, аббревіатури мають бути уніфікованими;

5) якщо текст оригіналу містить смислову помилку, пов'язану із написанням терміну, перекладач повинен надати переклад, що відповідає оригіналу, та вказати помилку та надати правильну версію у виносці;

6) терміни, які є неадаптованими запозиченнями для мови перекладу, повинні залишатися в перекладі; їхній оригінал записується в дужках;

7) латинські назви не перекладаються і залишаються в оригінальній формі;

8) не допускається довільне скорочення термінів;

9) номенклатура залишається в оригіналі;

10) одиниці фізичних величин, спеціальні знаки повинні відповідати технічним нормам [Колосова 2012, с.174].

За складністю розуміння та перекладу англійська термінологія поділяється на три групи:

1. Терміни, що позначають іншомовні реалії, ідентичні українським реаліям. Розуміння та переклад термінів цієї групи не становить особливих труднощів. Доступні можливі варіанти перекладу:

а) український термін використовується як еквівалент. Форма українського терміна пов'язана з формою англійського терміна (так звані міжнародні терміни);

б) український термін використовується як еквівалент. Форма українського терміна не пов'язана з формою англійського терміна (так званий псевдоінтернаціоналізм);

в) англійський термін перекладається українською, компоненти його збігаються за формою та значенням з відповідними компонентами англійського терміна;

г) загальне значення англійського терміна повністю збігається зі значенням аналогічного українського терміна, але його окремі компоненти відрізняються від компонентів українського еквівалента [Руденко 2014, с. 156].

2. Іншомовні терміни, що відносяться до реалій зарубіжної реальності, в українській дійсності відсутні, але є загальновизнані українські термінологічні еквіваленти. Адекватний переклад таких термінів досягається шляхом вибору відповідних українських аналогів шляхом адекватної заміни. Контекст має велике значення при перекладі термінів цієї групи. Контекст дозволяє перекладачеві вивести загальне значення терміна зі значень його компонентів.

3. Терміни, що позначають іншомовні реалії і не мають загальноприйнятих українських термінологічних еквівалентів. Такі терміни важко перекласти, тому що їх правильне відтворення неможливо здійснити без ретельного, а іноді навіть етимологічного аналізу компонентів. Переклад цієї групи термінів досягається за допомогою:

- а) опис значення англійського терміна;
- б) дослівний переклад;
- в) часткова або повна транслітерація;
- г) транслітерація та буквальный переклад;
- д) транскрипція;
- є) транскрипція та переклад [Жукова 2016, с. 268].

Основні помилки у відтворенні таких термінів пов'язані з:

- прагненням перекладача знайти буквальный еквівалент іноземного терміна в українських документах (у цих випадках специфіка іншомовних реалій стирається);

- неправильне віднесення терміна до однієї з вищевказаних груп та вибір неадекватного варіанту перекладу;

- літературний переклад, коли англійські терміни або їх складові за формою схожі на український термін, але мають інше значення [Жукова 2016, с. 268].

У таких динамічних сферах як сфера дизайну та виготовлення одягу, постійно виникають інновації: лексичні інновації, семантичні неологізми, реанімовані архаїзми, перифраза, крилаті вирази, запозичення з інших мов. Поповнення словника англійської мови корелює з прагматичними потребами світової спільноти.

1.5. Проблема відтворення англійських термінів сфери дизайну та виготовлення одягу українською мовою

Особливість мови перекладу англійських текстів сфери дизайну та виготовлення одягу та вибір спеціального словника залежать від того, хто є одержувачем: особа, що цікавиться модою, дизайном одягу або фахівець з дизайну та виготовлення одягу (ілюстратор, кравець, стиліст, дизайнер тощо). Публікації для професіоналів характеризуються професійним словником, насичені термінологією, тобто мають словниковий запас, притаманний цій сфері діяльності [Дудок 2009, с. 31]. Якщо ж переклад розраховано на широкий загал, то важко, щоб людина без спеціальної освіти зрозуміла такий словник. У публікаціях для звичайних людей переклад повинен бути зрозумілим та доступним для потенційних споживачів того чи того товару. А тексти для спеціалістів мають відповідати усім вимогам науковості [Д'яков 2010, с. 211].

Серед основних труднощів перекладу можна виділити фонетичні, лексичні, морфологічні та ін.

Фонетичні труднощі. Попри зауваження О. Бєлих, що «фонологічні проблеми не відіграють в перекладознавстві визначної ролі» [Бєлих 2014, с. 41], якщо не йдеться про усний переклад, для перекладу власних назв, яких багато у термінології дискурсу дизайну та виготовлення одягу, вони, на нашу думку, дуже важливі. Адже при перекладі власних назв часто доводиться використовувати транслітерацію та транскрибування.

Українські дослідники Т. Р. Кияк, А. М. Науменко і А. Д. Огуй називають перекладацьку транскрипцію основним способом передачі антропонімів і топонімів при перекладі з мов, що використовують латиницю, на мови з кириличним алфавітом [Кияк 2006, с. 54]. І. Алексєєва зауважує, що «особисті і географічні імена, які не закріплені традицією передачі, передаються відповідно

до сучасних правил перекладацької транскрипції» [Алексєєва 2004, с. 186]. При цьому передача власних назв ґрунтується на правилі, згідно з яким в мовах з однаковою графікою назву з оригіналу в переклад переноситься, а з різною графікою – транскрибується [Васильєва 2014, с. 77].

Поряд з транскрипцією в певних випадках застосовується транслітерація і переклад всього терміну або його окремих компонентів. Тенденція витіснення транслітерації транскрипцією має глобальний характер, так як спостерігається в перекладах з різних мов [Винокур 2002, с. 213].

Проблему для перекладача і для реципієнта тексту перекладу представляють варіанти одного і того ж іншомовного власного імені, що з'явилися як завдяки різним способам його передачі, так і виникають при застосуванні одного способу.

У тлумачному перекладознавчому словнику транскрипція (практична або перекладацька транскрипція) визначається як перекладацький прийом, заснований на фонетичному принципі передачі літерами іншого алфавіту «звуків іншомовного найменування» [Головин 2011, с. 227]. Д. І. Єрмолович наводить таблиці правил регулярної практичної передачі іншомовних власних імен для двадцяти шести європейських мов, в тому числі і для англійської мови [Єрмолович 2012, с. 333].

Транскрипція і транслітерація відносяться до транскодування як способу перекладу, коли звукова та/або графічна форма слова англійської мови передається засобами абетки української мови перекладу. В цьому аспекті, розрізняють чотири види транскодування [Гринда 2010, с. 393]:

1) транскрибування (коли літерами української мови перекладу передається звукова форма слова англійської мови;

2) транслітерування (слово англійської мови передається за літерами;

3) змішане транскодування (транскрибування з елементами транслітерування;

4) адаптивне транскодування (коли форма слова у англійській мові дещо адаптується до фонетичної та граматичної структури.

Транслітерація і транскрипція використовуються передусім для відтворення власних назв: народів і племен, географічних, компаній, ділових установ, періодичних видань, культурних об'єктів тощо. Більшість з таких назв порівняно легко піддається транслітерації або транскрипції.

Варіанти репрезентації фонем з'являються, перш за все, через відсутність їх повної відповідності в англійській мові.

Щодо практичної фонетики англійської мови, то, як зазначає О. Белих, перекладач повинен насамперед засвоїти особливості звуків, які відрізняються від українських [Белих 2014, с. 9 – 10]:

Практична транскрипція конкурує з традиційною передачею власних назв, що спирається на транслітерацію і принцип милозвучності.

Лексичні труднощі. Велику роль у дискурсі дизайну та виготовлення одягу відіграє використання абстрактної лексики. Лексику дискурсу дизайну та виготовлення одягу складають три основні прошарки:

- 1) загальноживані слова,
- 2) загальнонаукові слова,

3) терміни. У будь-якому тексті досліджуваного дискурсу загальноживана лексика становить основу викладу. У першу чергу обираються слова з узагальненим й абстрактним значенням (буття, фіксує, температура) [Асанова, 2017 с. 97]. За допомогою загальнонаукових слів описуються явища і процеси в сфері дизайну та виготовлення одягу (система, питання, значення, позначити) [Бархударов 1975, с. 138]. Однією з особливостей вживання загальнонаукових слів є їх багаторазове повторення у вузькому контексті [Кияк 2009, с. 200]. Оскільки термінологія сфери дизайну та виготовлення одягу має здебільшого французьке та англійське походження, то це дає можливість використовувати при перекладі знання певної семантики слів [Білошицька 2017, с. 30].

Спеціальна термінологія сфери дизайну та виготовлення одягу є найбільшим питанням, що викликає труднощі у перекладі текстів цього дискурсу. Наприклад, виникає проблеми з перекладу запозичених термінів: *bonnet*, *haute*

couture, stiletto. Як зауважує Н. Сергеева, «для будь-якої інтеграційної термінологічної системи, до якої віднесено й термінологію дизайну, властиве поєднання власних термінів і залученої (запозиченої) лексики» [Сергеева 2019, с. 235]. Деякі терміни є полісемічними, омонімічними та синонімічними. Це також викликає труднощі у перекладі. Неологізми також викликають труднощі з перекладу термінів: shoebooty, sundress, swaket [Косенко 2012, с. 71].

Труднощі також викликані перекладом власних імен – імен людей, географічних назв, назв брендів та торгових марок тощо: Dolce & Gabbana, Denmark, John Galliano, Jean Paul Gaultier, Prada, Vogue, Karl Lagerfeld, Grace Kelly, Hermès etc.

Тож серед основних лексичних труднощів перекладу з англійської мови можна назвати:

- відтворення власних назв та їх скорочень;
- полісемію та омонімію;
- проблеми перекладу умов комунікативного вживання;
- фразеологічні труднощі [Белих 2014, с. 14 – 25].

В цій роботі до фразеологічних труднощів ми також зараховуємо труднощі перекладу кліше як дискурсивних формул. Тому слід приділити увагу дискурсивним формулам в аспекті дослідження перекладу спеціальної термінології дискурсу дизайну та виготовлення одягу. Дискурсивні формули – це кліше і штампи [Винокур 1939, с. 56]. Особливість дискурсивних формул в аналізованій тематиці полягає в тому, що спеціальні умови дискурсу дизайну та виготовлення одягу пов'язані з модним дискурсом, якому притаманні якісні прикметники оціночного характеру [Нелюбин 2003, с. 320] та метафоричні конструкції, які є константами семантики тексту і не можуть бути замінені або видалені, наприклад: to accent / to be accented by, to emphasize / to be emphasized by etc. [Попова 2019, с. 20].

З точки зору практики перекладу всі лексичні та фразеологічні одиниці англійської мови поділяються на дві групи [Зацний 2014, с. 130]:

- 1) ті, що вже мають відповідники в українській мові;

2) ті, що не мають відповідників в українській мові на всіх рівнях (whorts «зимові шорти, що носяться поверх теплих панчів» це значення відсутнє в загальній лексиці).

Перші називаються одиницями, що мають еквіваленти у мові перекладу, а другі – безеквівалентними одиницями. Еквівалентні одиниці, за визначенням В.І. Карабана, поділяються на одноквівалентні (тобто ті, що мають тільки один перекладний відповідник і багатоеквівалентні (тобто ті, що мають більше одного перекладних відповідників. Переклад за допомогою лексичного еквіваленту – головний прийом перекладу термінів. Важлива роль при цьому належить термінам, що мають еквіваленти у мові перекладу. Самі вони слугують у тексті пунктами опори і саме від них залежить як значення інших лексем, так і розкриття характеру усього тексту в цілому. Це обумовлює важливість уміння знаходження відповідного еквіваленту в українській мові і розширювання знання великої кількості термінів-еквівалентів [Губина 2014, с. 73].

Головний спосіб перекладу одноквівалентних термінів – знаходження в українській мові лексичного еквівалента. Під поняттям «еквівалент» розуміють постійну лексичну відповідність у мові перекладу, що зафіксована у словниках і точно співпадає зі значенням цієї лексеми. Одноквівалентні термінологічні одиниці займають важливе місце під час перекладу текстів дискурсу дизайну та виготовлення одягу. Як зауважувалось вище, вони слугують у якості опорних пунктів, від яких залежить розкриття значення інших лексем; вони сприяють з'ясуванню тематики тексти. Отже, перекладачу слід вміти знаходити відповідний еквівалент в українській мові та подалі розширювати знання термінів-еквівалентів [Зацний 2014, с. 130].

При перекладі багатоеквівалентних термінів слід вміти вибирати один, адекватний в даному контексті варіантний відповідник. Якщо варіантні відповідники зафіксовані в перекладних словниках, вони мають назву «словникові варіантні відповідники». Перекладацький еквівалент обирають на основі відповідності між граматичними та лексичними значеннями лексем англійської та української мов [Панько 1994, с. 216], спираючись на контекст,

ситуацію та фонові знання. У разі, якщо у словнику відсутній точний еквівалент термінологічної одиниці, або якщо відсутні варіантні відповідники терміна англійської мови, доцільне використання різних прийомів міжмовних трансформацій [Булаєва 2017, с. 397]. Завдання перекладача полягає у вірному виборі того чи того прийому у процесі перекладу, щоб передати значення кожного терміна максимально точно.

Найчастіше перекладацькі трансформації поділяють на лексичні, граматичні та стилістичні. Трансформації можуть комбінуватися або поєднуватися одна з іншою, набуваючи складного комплексного характеру. Лексичні прийоми при перекладі застосовуються, якщо у англійському тексті сфери дизайну та виготовлення одягу містяться терміни з професійної області або підгалузей, які відсутні в українській мові, або такі, яким у фаховій українській мові властива інша структурно-функціональна впорядкованість.

Під час перекладу термінологічних одиниць сфери дизайну та виготовлення одягу застосовують, наприклад, таку лексичну трансформацію як калька або калькування (інколи її також відносять до одного з видів транскодування). Калькування представляє собою передачу не звукового, а комбінаторного складу лексеми або фрази, коли складові частини лексеми (морфеми) або фрази (лексеми) відтворюються відповідними елементами української мови [Білозерська 2010, с. 43–45]. Наприклад: *skinny leggings* – сінні леггінси.

Значно рідше в текстах дискурсу дизайну одягу спостерігається описовий переклад, як, наприклад: *whorts* – зимові шорти, що носяться поверх теплих панчів.

Конкретизацією називають заміну слова чи словосполучення з більш широким значенням словом чи словосполученням з вузьким значенням [Бархударов 1975, с. 211]. Звуження (конкретизація), як зазначає Л. Нелюбін, являє собою заміну родового поняття видовим [Нелюбін 2003, с. 85]. Конкретизація має два підвиди – мовну та контекстуальну. Контекстуальна залежить від певного тексту і застосовується перекладачем із міркувань щодо стилістики і екстралінгвістики. Мовна конкретизація обумовлена наявністю

словниковому складі англійської мови слів з більш широким семантичним значенням.

При мовній конкретизації заміну широкого поняття можуть обумовлювати такі причини:

- різниця лексичної структури слів обох мов (при перекладі слів: brocade ball gown – сукня із парчі;
- відсутність лексичної одиниці, що має настільки ж широке значення, що і відтворена одиниця [Амеліна 2015, с. 138].

Контекстуальну конкретизацію зумовлює специфіка тексту. Вона застосовується перекладачем не тільки із міркувань щодо стилістики, наприклад, з метою уникнути повторень, а й для досягнення більшої точності та наочності.

Розбіжність у стилістичних характеристиках слів може також обумовлювати використання трансформацій. Так, для англійських текстів сфери дизайну та виготовлення одягу характерним є вживання абстрактної лексики. Під час перекладу українською мовою елементи ці слід конкретизувати [Косенко 2012, с. 71].

Конкретизація та генералізація – протилежні явища. Головною причиною їх вживання є відмінність у семантичному обсязі англійських і українських слів. Такі перекладацькі прийоми зустрічаються дуже часто і дозволяють розширити чи, навпаки, звужити мовне явище. Конкретизація чи звуження значення вихідної англійської лексеми використовується для перетворення мовної одиниці так, щоб вона стала зрозумілою носіям мови перекладу [Нелюбин 2003, с. 17].

При застосуванні прийому семантичного розвитку, перекладач керується, насамперед, контекстуальним значенням лексеми і її логічними зв'язками у реченні. Всі частини мови умовно поділяються на предмети, процеси та ознаки. Ці види при перекладі часто замінюються. У англійській мові, у порівнянні з українською, номіналізація є набагато більш вживаною. Отже, для збереження варіанта і стилістичної норми, предмет при перекладі українською часто замінюється процесом чи ознакою [Мякшин 2009, с. 111].

Поряд з термінами специфіку лексичного оформлення англійського дискурсу дизайну та виготовлення одягу складають аббревіатури та інші скорочення. Скороченню підлягають здебільшого слова в тексті довідкового апарату наукових документів або «заголовної частини», де містяться вихідні дані, тобто відомості про автора, назву книги, журналу, збірника, місце виходу з друку, кількість сторінок тощо.

При перекладі аббревіацій найбільш розповсюдженими способами є:

- нульовий переклад;
- опущення;
- переклад еквівалентом;
- калькування [Попова 2019, с. 11].

Таким чином, при перекладі лексики сфери дизайну та виготовлення одягу використовуються лексичні та лексико-семантичні трансформації, які засновані на різниці лексичних структур мов. Передача слів і словосполучень іншою мовою зумовлює головну мету перекладу – передати адекватний варіант повідомлення [Сергеєва 2019, с. 234].

Узагальнені причини, що викликають перекладацькі заміни, такі:

- слово у англійській мові може мати ширше значення, ніж в українській;
- різниця у смисловому обсязі слова виявляється у ЛСВ (лексико-семантичних варіантах);
- неоднакова семантична і синтаксична сполучуваність слів [Косенко 2012, с. 72].

Трансформації, лексичні та граматичні – основний засіб перекладу текстів сфери дизайну та виготовлення одягу. Вони допомагають досягти головної для перекладу мети – збереження незмінним змісту повідомлення тексту, при чому стилістичні норми мови не порушуються [Руденко 2014, с. 156].

Отже, однією з головних відмінностей текстів сфери дизайну та виготовлення одягу є наповнення тексту спеціальними термінами. В текстах дискурсу дизайну та виготовлення одягу велика кількість загальноживаних слів набувають значень, спеціальних для дизайнерської сфери, тобто стають

вужькогалузевими термінами. Для подолання труднощів, що виникають під час перекладу текстів сфери дизайну та виготовлення одягу, необхідно ґрунтовно аналізувати спеціальну лексику, вивчати її багатозначність, синонімію, антонімію, особливості словотворення, а також різноманітні скорочення, аббревіатури та власні назви, що простежуються у зазначених текстах [Зуєнко 2016, с. 130].

Морфологічні труднощі. Особливістю англійських текстів сфери дизайну та виготовлення одягу є досягнення максимально точної характеристики предметів за допомогою похідних і складних прикметників-термінів

При перекладі англійських текстів сфери дизайну та виготовлення одягу із урахуванням їх стилістичних особливостей певні труднощі у процесі перекладу створює такий, досить поширений засіб мовної економії та семантичної компактності викладу як прикметники з напівсуфіксами [Дудок 2009, с. 143].

Синтаксичні труднощі. При перекладі текстів сфери дизайну та виготовлення одягу, синтаксичні труднощі виникають через лексико-семантичні. І ті, й ті труднощі більш проблематичні при усному перекладі ніж при письмовому. При синхронному перекладі, якась лексико-семантична проблема призводить до «повної втрати слів» і стає причиною синтаксичної проблеми. Але і під час письмового перекладу незнайомий або невідомий технічний термін, який є провідним у реченні, може призводити до хибного розуміння цього речення і навіть тексту. Це, в свою чергу, викликає сумніви про компетентність перекладача [Д'яков 2010, с. 46].

Досягнення семантичної ідентичності або еквівалентності – найголовніша умова при науково-технічному перекладі, в тому числі й текстів сфери дизайну та виготовлення одягу. І це стосується не тільки технічних термінів, а й цілих речень. Речення має бути перекладено з англійської мови українською так, щоб це узгоджувалося з нормами мови перекладу. Іншими словами, потрібно здійснити «семантичний переклад» або «еквівалентний переклад». Усі семи, що знаходяться в реченні англійської мови потрібно передавати в реченні української мови. Багато слів в реченні англійської мови можуть не мати прямих відповідностей в українській. У тексті сфери дизайну та виготовлення одягу

важливий не «метод опису», а «ідентифікація ситуації». Головні семи зберігаються і допускається їх вільне переміщення в реченні. При науково-технічному перекладі також можливе збереження всіх слів оригіналу [Васильєва 2014, с. 77].

Для текстів дискурсу дизайну та виготовлення одягу характерні складні і ускладнені речення, розповідні речення, прямий порядок слів. Логічна визначеність досягається за допомогою підрядних сполучників, вступних слів. Серед простих речень, широко поширені речення з залежними частинами [Квитко 1976, с. 127]. У текстах сфери дизайну та виготовлення одягу можуть зустрічатися цілі відрізки, що складаються з переліку. Якщо це допустимо за нормами мови, речення односкладні.

Синтаксичні труднощі, з якими зустрічається перекладач при відтворенні текстів сфери дизайну та виготовлення одягу, пояснюються, головним чином, двома причинами: об'єктивно існуючими відмінностями у синтаксичному ладі англійської та української мов, а також синтаксичними особливостями науково-технічних текстів, до яких відносяться і тексти дискурсу дизайну та виготовлення одягу [Булаєва 2017, с. 396].

Переклад текстів сфери дизайну та виготовлення одягу можна віднести до підвиду технічного перекладу. Попри те, що такий переклад має деякі риси науково-технічного стилю, у нього також є свої особливості, властиві лише йому. Легка промисловість, і, зокрема, швейне виробництво – це одна із значимих галузей промисловості. Ця галузь розвинена майже у всіх країнах світу. Основна її мета полягає в забезпеченні населення одягом.

У перекладу текстів сфери дизайну та виготовлення одягу є загальні характеристики, що відзначаються і в оригіналі, і в перекладеному тексті. Ця тенденція в більшій мірі стосується інформативності, присутності термінів в тексті. При перекладі текстів сфери дизайну та виготовлення одягу використовується послідовна і стандартна манера викладу. У цих текстах переважають поєднання, де ядром є іменник, наприклад, різних видів атрибутивних груп. У подібних текстах досить часто зустрічаються загальні і

абстрактні поняття, фразеологічні еквіваленти слів, напівтермінологічні штампи. У таких текстах часто зустрічаються дієслова теперішнього часу. У них набагато рідше зустрічаються складнопідрядні речення, на відміну від складносурядних. Більш широко застосовуються засоби логічного зв'язку. В перекладі текстів широко використовуються номінативні рамкові конструкції, де специфічний порядок слів, характерний для тематики сфери дизайну та виготовлення одягу [Булаєва 2017, с. 397].

У таких стилів мовна специфіка часто відрізняється одна від одної, тобто оригінал від перекладу. Особливі вимоги пред'являються до перекладача навіть для текстів одного функціонального стилю. Вони впливають на хід і результат перекладацького процесу текстів сфери дизайну та виготовлення одягу. Специфіка відповідного перекладу підпадає під вплив не тільки мовних особливостей, характерних для заданого стилю в двох мовах. Також і збіг стилістичних характеристик конкретного типу матеріалів в мовах, співвідношення мовних особливостей між собою також впливають. При виявленні перекладачем деяких особливостей тільки в одній мові, розглядається і якась стилістична адаптація. Мовні засоби, що відповідають вимогам стилю написаного тексту, замінюються особливими засобами викладу, представленими в оригіналі [Бархударов 1975, с. 132].

У таких перекладах використовуються різні форми стилістичної адаптації, які стосуються певного функціонального стилю. При перекладі текстів сфери дизайну та виготовлення одягу стилістичну адаптацію необхідно використовувати і щодо стилістичних ознак, наявних як у вихідному, так і перекладається варіанті. У них може по-різному, як в оригіналі, так і в перекладі проявитися стилістична риса. Це означає, що її потрібно відтворити якимось по-іншому, на відміну представленої в оригіналі. При виконанні перекладу текстів тематики дизайну та виготовлення одягу завжди зберігаються чіткість, кліше, строгість викладу, причому незалежно від того, якою мовою переклад виконується.

РОЗДІЛ 2

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СФЕРИ ДИЗАЙНУ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ОДЯГУ

2.1 Перекладацькі відповідності і трансформації англomовної термінології сфери дизайну та виготовлення одягу в перекладі українською мовою

Аналіз наявного емпіричного матеріалу вказує на те, що термінологія сфери дизайну та виготовлення одягу при перекладі українською мовою припускає застосування різноманітних трансформацій і варіативну реалізацію різних

перекладацьких рішень. Розглянемо основні типи трансформацій при перекладі текстів.

Основними типами лексичних трансформацій, що використовуються при перекладі термінологічних одиниць в сфері дизайну та одягу з англійської мови українською, виступають наступні: підбір аналога, експлікація, калькування, транскрипція, транслітерація, еквівалентний переклад. Крім необхідності коректної передачі термінології і реалій сфери моди, важливо також максимально зберегти і передати засобами мови перекладу стилістичну складову, яка виступає основним засобом надання впливу на потенційного споживача товарів і послуг галузі модної індустрії.

1. Транскрибування – це відтворення звукової форми вихідної лексичної одиниці, її фонемного складу за допомогою букв мови перекладу.

Семантична група «стиль одягу». Сюди входять такі терміни як: *Grunge* – гранж; *Country* – кантрі, *Military* – мілітарі, *Radlan* – реглан, *Cullottes* – кюлоти, *Cuff* – Кафф, *Trendbook* – тренд бук, *Seersucker* – сірсакер.

За структурною класифікацією вони є однокомпонентними, складаються з іменників.

2. Транслітерація – це відтворення графічної форми вихідної лексичної одиниці, її літерного складу за допомогою букв мови перекладу.

Прийоми транскрибування і транслітерації перемежуються друг з другом. При транслітерації прийнято спиратися на наступні між алфавітні паралелі на рівні букв при перекладі з мови оригіналу на мову перекладу. У той же час на застосування прийому транслітерації надає вплив і прийом транскрибування. Це означає, що поряд з побуквенною заміною слова дуже часто враховуються і фонемні (звуки), утворюються при читанні (проголошенні) буквосполучень. наприклад:

Семантична група «стиль одягу». Сюди входять такі терміни, які є однокомпонентними та просими, складаються з іменників: *Vanguard* – авангард (стиль на грані моди і мистецтва, поєднання непоєднуваного, «мода в моді»),

Vintage – вінтаж (вінтажний стиль в моді), *Glamour* – гламур, *Safari* – сафари (один із стилів одягу), : *Classical* – класика

Семантична група термінів «взуття та аксесуари» . Сюди входять такі лексеми як: *Hipsters* – хіпстери, *Romper* – Ромпер , *Slacks* – слакси, *Palazzo* – палаццо, *Poncho* – пончо, *Ballet* – балетки, *Wellington* – Велінгтони, *Moccasin* – мокасини, *Oxford* – оксфорди, *bandals* – бандали, *Thongs* – тонги, *Zori* – зорі, : *Shoots* – шутси, *loafers* – лофери, *berer* – берет, *bandana* – бандана, *fedora* – Федора, *chocker* – чокер, *minodier* – мінодьер, *trenchcoat* – (trench – рив, coat – плащ, перекладений з допомогою транскрипції) – тренчкот, так звана модель двобортного плаща, від початку виступав армійської одягом Британської армії часів першої світової війни (1914– 18), потім став предметом ділового стилю в сучасності. *Monokini* – монокіні, цілісний пляжний одяг для жінок, еквівалентна нижній половині бікіні, так званий, перший топлес купальник. *leggings* – (leg – нога, перекладений з допомогою транскрипції) – легінси, обтягуючі жіночі штани. *bomber* – (bomb – бомба, перекладений за допомогою транслітерації) – бомбер, коротка куртка з гумками на рукавах і по нижньому краю. *converse* – (converse boots, перекладений за допомогою траскрипції) – конверси, кеди американської взуттєвої компанії, дата заснування якої 1908р. *Bermuda* – Бермуди , *Jeggings* – джеггінси. Це облягаючі жіночі штани стретч. Назва являє собою сукупність футболок і джинсів, *Corset* – жіночий корсет. Використовується для підкреслення стрункою жіночої талії. Комбінація транскрипції і транслітерації. *Breeches* – бриджі, популярні в американському футболі, бейсболі і ін., сучасний предмет одягу., *shopper* – (shop – магазин) – шопер, містка сумка; *choker* (choke – душити) – чокер, прикраса, щільно прилягає до ший; *Brogues* – броги, *Chelsea* – челсі, *derby* – дербі, *loafers* – лофери, *Espadrille* – еспадрільї, *topsiders* – топсайдери, *raglan* – реглан, *prototype* прототип.

Вони є однокомпонентими, простими термінами, за стуркутрною класифікацією складаються з іменника:

Крім того, наявні двокомпонентні, складні терміни, Noun+noun: *clutch bag* – (to clutch – затиснути) – невелика сумка– конверт; *ear cuff* – (*cuff* – манжет, нарукавник) – прикраса для вух.

3. Калькування – це заміна складових частин вихідної лексичної одиниці оригіналу (морфем в слові або слів в стійких словосполученнях) їх лексичними відповідниками в мові перекладу.

Семантична група термінів «виробництво одягу» . Сюди належать такі двокомпонентні, складні терміни, Noun+noun *pattern drafting* набір лекал, *sawing kit* розкрій, *Cup size* розмір чашки, *Measure* вимірювати, noun *Band measurement* розмір, *Band sizing* розмір пояса, *Bra size* Розмір бюстгальтера, *30/60 Set* *squire* куточок 30/60 градусів, *Bra size* Розмір бюстгальтера, *Cross grading* \ *перехресна градація*, *Bra underwires* кісточки бюстгальтера,

T squire вінкель (прямий куточок), *45 Set Squire* куточок 45 градусів

Однокомпонентні, прості терміни Noun: *Bra* Бюстгальтер, *Size* розмір, *Measurements* розмір, *hem* шов/кромка, *pattern* викрійка.

Однокомпонентний, простий термін, Verb: *Design* створювати, *Measure* вимірювати, *seam* припуски, *Wings* пояс, *Shorten* вкоротити

Двокомпонентний, складний термін, Adv+noun *Full bust* розмір грудей, *flexi curve* лекала (для створення лекал), *Flexible rule* гнучка лінійка

Однокомпонентний, простий термін, Verb:

Трикомпонентний, складний термін, Noun+prep+ noun+ noun : *Scissors for cutting out paper* Ножниці для паперу

Трикомпонентний, складний термін, Noun+prep+ noun+ noun: *Scissors for cutting out fabrics* ножниці для тканини

Metric ruler лінійка 30-40 см, *Metri metre* сантиметрова стрічка

Двокомпонентний, складний термін, Prep+noun *Under wires* каркаси

Двокомпонентний, складний термін, Noun+noun *Any wires* без каркасний

Двокомпонентний, складний термін, Num+noun *Two hook or eye wide fastening* застібка «на два гачки та петельки», *Three hook/ eye wide fastening* застібка «три гачки та петельки».

Семантична група термінів «дизайн» . Сюди входять такі терміни як

Однокомпонентні, прості терміни, які за структурою складаються з іменника: *mule* – Мюлі, *moonboots* – місяцеходи, *cowboy* – ковбойки, *Buckle* – пряжка., *Clogs* – сабо, *Middy* – вільна жіноча або дитяча блузка з глибоким і квадратним коміром ззаду, який звужується до передньої частини, нагадує ту, яку носив моряк, *Jerkin* – коротка облягаюча чоловіча куртка, виконана, як правило, зі світлої шкіри, і часто без рукавів, *Interfacing* – підклад, *Embroidered* – вишитий, вишивка, *Armhole* – пройма, *buttonhole* – петля, *casing* – куліска, *collar* – комір, *cuff* – манжет, *cutting* – розкрій

Трикомпонентний, складний термін, Adj+adj+noun: *Deep Lichen Green* – глибокий моховито– зелений

Двокомпонентний, складний термін, Adj+adj: *Dazzling Blue* – сліпучий синій ,Двокомпонентний, складний термін, Adj +noun: *Celosia Orange* – помаранчева целозія, *Hobble skirt* – – вузька спідниця. Крій спідниці настільки вузький, що при поділі, що ускладнює ходьбу.

Двокомпонентний , складний термін, Noun+noun *Nylon stockings*– нейлонові панчохи. *Rubber thongs* – гумові сланці.

Трикомпонентний , складний термін, Noun+noun+noun: *leg- of- mutton sleeve* – – дослівно «баранячий рукав» .Це рукав, широкий і вільний у плеча і вузький біля ліктя і зап'ястя.

Двокомпонентний , складний термін, Adj+noun *Hot pants* – жіночі короткі обтягуючі шорти., *Woolen fabric* – вовняна тканина

Трикомпонентний , складний термін, Noun+noun+noun *Fly- front zipper* – потайна застібка– блискавка, *water- soluble stabilizer* – водорозчинний стабілізатор (для вишивки)

Двокомпонентний , складний термін, Noun+Noun *Fashion seam* – декоративний шов, *Side seam* – бічний шов

Лексико – семантична заміна – це використання в перекладі одиниць мови перекладу, значення яких не збігається зі значеннями вихідних одиниць, але може бути виведено з них за допомогою певного типу логічних перетворень.

Конкретизація – це заміна одиниці, котра має більш широке значення, одиницею мови перекладу з більш вузьким значенням (рід – вид). Таким способом перекладені такі однокомпонентні прості терміни, які за структурою складаються з іменників: *Shape* посадка, *The cradle* Стан, *Length* Довжина, *Сукня*– сорочка з коротким рукавом з бавовни, *band* – пояс, деталь пояса, *bodics* – корсаж, ліф (сукні), *edges*– край, зрізи, *fly* – потайна застібка, гульфік у брюк, *fold* – складка, згин; скласти, закласти, *grommet (grummet)* – люверс, *hems* – кромки, підігнуті зрізи, *Joining* – пошив, *knit* – трикотаж, *Lining* – підклад, *seam* – шов, *ribbing* – рібана (трикотаж), *Ribbon* – стрічка, *Slit* – проріз, *tape* – стрічка, *template* – шаблон, модель, *stitch* 1) стібок, *Trim* – оборка,

Також сюди відносяться однокомпонентні прості терміни, які за структурою складаються з дієслів : *fold up* – скласти, закладити вгору, *topstich* – відстрочити в край, *stitch* – а) шити, пришивати; стягують б) строчити, застрочити в) вишивати

Трикомпонентний , складний термін, Adj+Adj+Adj+Noun *Short– sleeved stretch poplin shirt– dress*. Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun *machine– baste* – відстрочити на машинці, *Cotton fabric* – бавовна, Noun *Garment pattern* форма одягу, *knee patch* – накладки, латка на коліно, *crotch seam* шов– розвилка (між кроковими і середніми швами брюк), *snap fasteners* – кнопки, *a technical drawing board* Дошка для креслення, *to weave a fabric* – ткати. Двокомпонентий , складний термін, Verb+Noun *fly shield*– гульфік, *loop tab* – зробити петлю, петля. Двокомпонентий , складний термін, Verb+prep+Noun *Fold in half* – скласти навпіл. Двокомпонентий , складний термін, Adj+Noun *right side* – лицьова сторона, *rayon fabric* – віскоза, *scalloped edge* – ажурна кромка. Трикомпонентний , складний термін, Verb+prep +Noun *to sew over a tear* – заштопати діру. Чотирьохкомпонентий , складний термін, Noun +prep +Verb+Noun *Chalk for marking fabrics* крейда для відміток на тканині. П'ятикомпонентний, складний термін, Noun+adj +Noun+Verb+Noun *Air erasable pens for making fabrics* маркер для тканини

Лексична трансформація – термін «*poplin*» має ширше значення, ніж «тканину з бавовни», це також може бути і шовкова, і напівшовкова тканина (тобто замінюємо слово з більш широким значенням на слово з вузьким значенням)

Генералізація – це заміна одиниці, котра має більш вузьке значення, одиницею мови перекладу з більш широким значенням (вид – рід).

Сюди відносимо наступні терміни, які є за структурною класифікацією двокомпонентними, складними термінами, Noun+Noun *Bottom– leg* – нижня частина брюк,

Двокомпонентними, складними термінами, які складаються з прикметника та іменника : Adj+Noun *cap sleeve* – прямий рукав без манжети, *front – hip pocket* – передня бокова кишеня, *Hip pocket* – задня кишеня брюк, *raw edges* – відкриті зрізи.

Однокомпонентними, простими термінами, які складаються з іменника *front* – передня деталь, *bralette* – топ без чашок, топ без кісточок, *Dr. Martens* – черевики мартінси, взуття армійського типу для повсякденному житті, *snoood* (*snoood* – сітка для волосся) – широкий в'язаний шарф в формі кільця, *Pintuck* (*pin tuck*) – защип, дрібна складка, *placket* – планка, розріз з (для) застібною (і), *Denim* – джинсова тканина.

Описовий переклад. Даний вид перекладу вживається, коли жодна з словникових відповідностей слова не підходить до даного контексту. Сюди відносимо наступні терміни, які є за структурною класифікацією однокомпонентними, простими термінами, які складаються з іменника: *underband* станова частина, чашка, бічна частина пояса бюстгальтера, *Wing* бічна частина., *Jorts* – джинсові шорти, *Whorts* – вовняні шорти, *Swacket* – толстовка на блискавці, *groufit* – максі сирій наряд, *catsuit* – жіночий комбінезон з блискавкою ззаду, *Pants– skirt bloomers* жіночі штани– шаровари, *inseam* – кроковий шов штанив, внутрішній шов рукава, *crotch* – ділянка з'єднання крокових і середніх швів брюк, *guimpe* – блузка, надіта під джемпер або сарафан., *Fichi* – невелика трикутна хустка, надіта на плечі і шию жінки,

wellies – «Гумові чоботи», *Plimsolls* – легкі туфлі на гумовій підшві, *Drawstring* – шнурок, що затягує сумку, мішок, *Knickers* – жіночі трусики, *Salopettes* – брюки з високою талією і бретельками, як правило, зроблені з м'якої тканини і підходять для катання на лижах, *Heelys* (від англ. *Heelys* – п'ятки) – Хиліс, кросівки з вбудованим в підшву колесом на місці п'яти, *Drainpipes* – звужені брюки, джинси – дудочки, *neckline* – виріз горловини, лінія горловини, *Understitch* – пристрочити з виворітного боку до чого– небудь, *rantering– seam* потайний шов, *shell* – верхня тканина, основна тканина, якщо мова йде про речі на підкладки., *Shirr* – збирати матерію в збірки.

В цю групу входять двокомпонентні, складні терміни, Noun+Noun *Cup section*. Ділянка вточування чашки (куліса), *Darted bra* Бюстгальтер з виточками, *Cup grading* обсяг чашки, *Shift grading* (зсувна градація, перенесення контрольних точок), *star lines*, думаю, лінії, що перетинаються прямим кутом, *Wing tension* натяг бічних частин бюстгальтера, *desert boots* – черевики з замшевим верхом на гумовій підшві з двома парами отворів для шнурків, *Drindl skirt*– широка спідниця в збірку з облягаючим поясом *Body – con* – надмірно облягаючий стиль одягу, *Bell – bottoms* – штани кльош (розкльошені від коліна штани), *neckline slit* – виріз на горловині («кранелька»), *balloon stitc*– стібок високої розтяжності, *leather seam*– французький шов, *leg seam* – кроковий шов (штанив), *back stitch 1*) стібок, утворений при зворотному просуванні матеріалу, *seat seam* – середній шов штанив, *lapping stitch*– стібок для виконання накладного, настрочного або французького швів, *slot seam* – шов ушивання клина або вставки, *underarm seam*– передній шов рукав.

Чотирьохкомпонентний, складний термін, Adj +Adj +Adj+Noun *Vertical and horizontal axis lines* вертикальні та горизонтальні осьові лінії,

Чотирьохкомпонентний, складний термін, Adj +Adj +Noun+Verb *Short dart seam to sew* одна коротка виточка для прокладання шва

Трьохкомпонентний, складний термін: Noun+noun +Noun: *Breast root trace* контур основи грудей, *sleeve– edge binding* – Бейка для обробки краю рукава, *arch horn stitch* фігурний стібок у вигляді дуги, *honey– comb seam* декоративний шов,

що імітує стільники, *outside sleeve seam* – ліктьовий шов рукава, *side body seam* – шов з'єднання бочка і полички, *sleeve head seam* – шов ушивання рукава.

Двокомпонентний, складний термін, Adj+Noun *New Look* – елегантний, жіночний, романтичний стиль одягу, *mock seam* – фігурний помилковий шов, *opened seam* – відкритий шов, *open-lap seam* – накладний шов з відкритими зрізами, *ornamental stitching seam* – декоративний шов, *panel seam* – поздовжній з'єднувальний шов виробу (пальто, брюк), *post-fell seam* – французький шов, *bold stitch* – декоративний стібок з товстих ниток. *creed stitch* – стібок для вишивання хрестом, *underarm seam* – передній шов рукава, *outline stitch* – стібок, що прокладається по контуру деталі. *overlaid stitch* – 1) стібок, що накладається на інший стібок 2) стібок, що закріплює кінець рядків, *side seam* – бічний шов, *single seam* – одинарний шов, *slated seam* – накладний шов, *lace stitch* – петля для створення мереживного переплетення, *lock stitch* – закритий стібок; човниковий стібо, *fagotting stitch* – 1) декоративний зигзагоподібний стібок

Трикомпонентний, складний термін, Adj+noun +Noun *lower leg panel* – нижня вставка штанини, *lower sleeve panel* – нижня вставка рукава, *wrong sides together* – поєднати виворітні сторони (виворіт до вивороту), *double chain stitch* – двонитковий ланцюговий стібок, *double lock stitch* – двонитковий ланцюговий стібок

Чотирьохкомпонентний, складний термін, Noun +Noun + Noun +Noun *edge finishing stitching seam* шов для обробки зрізу деталі, *back-and-fore stitch* ручної стібок, який комбінує стежки «назад голку» і «уперед голку»

Граматична трансформація – перестановка слів, це пов'язано з різним граматичним станов в мовах.

Граматичні трансформації – перестановка і опущення

Combined faux leather coat –

Комбіноване пальто зі штучної шкіри

Граматична трансформація – перестановка слів

Трикомпонентний, складний термін, Adj+Noun +Noun *violet quilted jacket* –

Фіолетовий стьобаний жакет

Нульова трансформація (ніяких змін при перекладі вироблено не було)

Двокомпонентий , складний термін, Noun + noun *Sequin jacket*–

Кардиган з паєтками

Зроблений в рамках даного дослідження аналіз особливостей передачі англійських термінів у сфері моди засобами української мови свідчить про те, що особливості дискурсу моди повинні враховуватися перекладачем для того, щоб реципієнт переказного тексту отримав той же обсяг інформації, що і реципієнт тексту оригіналу. Саме перекладач виступає центральною ланкою процесу перекладу, від професійних знань і умінь, достатнього обсягу фонових знань якого в значною мірою залежить успішність процесу перекладу в цілому

Можна зробити висновок, що пласт термінології дизайну та одягу перекладається шляхом калькування, транслітерації і транскрипції через нестачу еквівалента в мові перекладу. Згодом відбувається поповнення мови запозиченої лексики, що, з одного боку, позитивно позначається на обсязі лексикону мови, але з іншого боку, велика кількість іноземних слів проектує непорозуміння в комунікації представників різних цільових аудиторій. З цієї причини більшість найменувань вимагає додаткового описового прийому для подальшого впровадження в активний запас мови.

2.2 Аналіз передачі складної термінології сфери дизайну та виготовлення одягу в перекладі українською мовою з англійської мови на українську

Переклад термінології дизайну одягу і моди безпосередньо пов'язаний з умовами формування та особливостями джерел поповнення даної лексики в англійській мові та запозичення термінів з інших мов. Основний обсяг лексики, запозиченої англійською термінологією моди, припадає на терміни французького походження. Нерідко лише частково асимільовані, вони вживаються в

англомовному тексті в своїй оригінальній формі: *toile de Jouy, moiré, trompel'œil, lamé, parure, applique*. У тексті ж українською мовою для передачі французького терміна *trompe'oeil* перекладачем використовуються різні прийоми, внаслідок чого цей термін отримує відповідність в вигляді тричленного синонімічного ряду: *trompe'oeil* (перенесення іншомовного терміна в текст перекладу в оригінальній графіці) – троплей (транскрипція) – ілюзія (Експлікація). Крім того, в англійській мові французькі терміни можуть виступати в як синоніми усталених англійських термінів, утворюючи з ними пари термінів– дублетів, наприклад *high fashion – haute couture, ready– to wear – prêt– à– porter, designer – couturier i in.*

Аналогічно попередньому прикладу, при перекладі таких термінів на українську мову наявний в оригінальному тексті ряд синонімів може розширюватися: *haute couture* (перенесення в текст перекладу іншомовного написання терміна в оригінальній графіці), висока мода (калькування), від– кутюр (Транскрипція).

Таким чином, в українській мові спостерігається тенденція до посилення синонімії в області термінології моди в українській мові за рахунок використання для передачі одного і того ж іншомовного терміна різних способів перекладу, у тому числі – перенесення іншомовного терміна в український текст в оригінальному написанні латиницею.

Власні імена зазвичай передаються в перекладі з допомогою однозначних, закріплених в мові відповідників, сформованих на основі традиційних способів перекладу даного типу лексики – транскрипції, транслітерації і калькування. З особливими труднощами пов'язана, проте, передача в перекладі найменувань торгових марок, що виражається не тільки в наявності або відсутності лапок, що оформляють власна назва (Наприклад, *Lanvin, Christian Dior*, але: *Comme des Garçons*, що характерно і для перекладу назв магазинів – *Mr. Fish*, але *Lord John*), але і в передачі одного і того ж найменування то за допомогою перенесення на український текст іншомовного написання, то з допомогою транскрипції / транслітерації. Використання останнього прийому без оформлення власної назви лапками призводить до появи в тексті перекладу таких формулювань, з яких може

бути неясно, що саме передає перекладач – назв торгової марки, під якою зроблений описуваний предмет одягу, або особисте ім'я і прізвище дизайнера, який виступає безпосереднім його розробником. Таким чином, ідеться про омоніми, що виникають у разі, коли марка отримує свою назву від імені, прізвища або комплексу з імені та прізвища її засновника/ дизайнера.

В результаті написання імені, прізвища або комплексу з імені і прізвища дизайнера і заснованого ним бренду на оригінальній мові може збігатися: наприклад, марка “*Alexander McQueen*”, заснована англійцем Олександром Маккуїн.

У зв'язку з тим, що в англійському тексті написання особистих імен дизайнерів і назв брендів не розрізняються ні шрифтом, ні відсутністю або наявністю лапок, для коректної передачі авторського висловлювання, що містить ім'я дизайнера або найменування марки, перекладачеві необхідно самотужки їх диференціювати. В окремих випадках перекладач може зробити це за допомогою контекста.

Реалії – слова, що позначають предмети, поняття і ситуації, не існують в практичному досвіді людей, що говорять на іншій мовою, тобто предмети матеріальної і духовної культури.

У термінології моди та дизайну будуть розглядатися переважно побутові і культурологічні реалії, такі як назви видів одягу, що мають яскраве національнечі історичне забарвлення. У статті : “*Day Three*” можна побачити такі реалії: <...> *the famous tweeds recreated with embroidered hand stitching, and the familiar suits rejuvenated by slicing the jackets and the skirt tops to leave a patch of bare skin* [9] – <...> знамениті наряди з твіду, зшиті вручну, знайомі костюми, які облаштовують оголену частина тулубу між жакетом і спідницею.

Термін “*Tweed*” – культурологічна реалія. Прийом лексичного додавання, транскрибування.

Твідовий костюм – предмет, що став візитною карткою бренду Chanel. Відносини з герцогом Вестмінстерським стали для Коко новим натхненням – її творіння були просякнуті елегантністю в дусі англійського стилю. Дизайнер

прийняла за основу твід – недорогу англійську тканину, з якої до тих пір шили тільки чоловічі костюми, і приміряла його на жінку. У даному випадку використовується прийом лексичного додавання, щоб більш точно донести цю інформацію до читача, також відбувається транскрибування слова «*tweeds*».

Розглянемо наступний приклад:

As the models walked down the scaffolding ramp set, you could tell that each stripe, each decoration – even the double rings that tied the ponytails – were works of art [Булаева 2017, с. 396] – Роздивляючись моделей, що йдуть по похилим підмостках, я розуміла, що кожна смужка, кожна деталь, в тому числі подвійні кільця, вплетені в зачіски моделей, – витвір мистецтва.

“*Ponytail*” – побутова реалія. Трансформація: генералізація.

His clothes are tricky, esoteric even: gently oversized utility jackets, highwaist jeans tied with shoelaces; T – shirts [Булаева 2017, с. 398] – У нього дивні, навіть езотеричні костюми: злегка безрозмірні піджаки, підв'язані шнурками від черевиків джинс із завищеною талією, футболки.

Термін “*Utility jackets*” – культурологічна реалія. Трансформація: генералізація

“*Utility wear*” – одяг, який був введений в обіг британським урядом в 1941 році. Його виробляли протягом воєнних років. В даній колекції дизайнера був зроблений акцент на змішуванні повсякденного стилю і стилізованих речей під військову тематику, тому в ній були присутні одиниці, як з повсякденного гардероба, так і моделі, що нагадують військову форму, саме завдяки цьому в даному випадку був обраний прийом генералізації. При виборі даної трансформації, значення реалії у вихідному тексті втрачається.

Також можна вдаватись до заміни реалій в тексті перекладу: *Short, slim with a shaved head, loose jeans and sweatshirt* [Булаева 2017, с. 396] – Невеликого зросту, худий, з поголеною головою, в вільних джинсах і толстовці, він нагадує скейтбордистів.

“*Sweatshirt*” – побутова реалія. Відбувається заміна реалії.

“*Sweatshirt*” в англійській мові означає: “*a piece of informal clothing with long sleeves, usually made of thick cotton, worn on the upper part of the body*”. У 1920–х роках, цей тип одягу був винайдений в Америці, в штаті Алабама, як альтернатива теплій спортивній кофті для гри в футбол з м'якими і приємними до тіла підкладами. «Товстівка» – це простора, довга, іноді на кокетці з густими збірками чоловіча сорочка з різноманітних гладкофарбовані тканин, носилася навипуск. В якості сучасного одягу «Товстівка» – це блуза з щільного трикотажу, яка надівається поверх натільної білизни. Основне призначення – сприяти збереженню тепла.

Тут відбувається заміна реалій. Незважаючи на те, що в сучасній термінології моди “*sweatshirt*” часто почали перекладати за допомогою транскрипції, в даному прикладі перекладач замінює одну реалію на іншу в силу контексту.

Розглянемо ще один приклад:

The clothes are as humble as the surroundings: military– influenced shirts with epaulets, naval peacoats, boxy shirts with clipped ties and lots of sportswear pieces emblazoned with Cyrillic characters. [Булаева 2017, с. 396] – Їх одяг виглядає таким же скромним, як і оточення: напіввійськові сорочки з погонами, матроські бушлати, краватки з зажимами, спортивні костюми з кириличними написами.

“*Peacoat*” – національна реалія. Трансформація: заміна реалій. Одна з теорій походження реалії «*peacoat*» підтримується Військово – Морськими Силами США. Ця версія вважає, що в холодну і вогку погоду моряки надягали пальто з так званої «пілотної тканини» – товстої синьої тканини з ворсом з одного боку. Ця тканина – “*pilot cloth*” – часто іменувалася лише за першою літерою, тобто, *P – cloth*. Відповідно, одяг з цієї тканини стала називатися спершу *P – jacket*, а пізніше – *Pea Coat*. Інша реалія «бушлат» стала частиною форми Королівського військово – морського флоту Великобританії в 1857 році. Наприкінці XIX – початку XX століття бушлатом іменувалася зимова робоча одяг рядових артилерійських складів російської армії. Бушлат схожий на

вкорочене пальто, хоча таким не є, вон завжди двобортне, з широким відкладним коміром і лацканами.

У наведеному прикладі, відбувається заміна однієї реалії на іншу, вони є еквівалентами – аналогами. У реченні також присутній ще один елемент військової форми: (“*Epaulettes*” – національна реалія. Застосовується заміна реалій.)

Реалія “*epaulets*” походить з французької мови, вона отримала своє поширення в арміях європейських країн в XVIII – XIX століттях, особливо в період наполеонівських воєн, також була введена як частина форми армії, але на даний момент, еполети практично вийшли з обігу. У той же час, відповідно до словника Merriam Webster “*Epaulets*” має ще одне значення “*an ornamental strip or loop sewn across the shoulder of a dress or coat*” [Білошицька 2017, с. 30], яке в даному контексті перетворює реалію в частину виробу. При перекладі була використана інша реалія «погони» – також відзнаки, які використовуються у військовій сфері. Схожість по розташуванню і зовнішнім виглядом еполети як частини речі і погони дозволяють побудувати у реципієнта потрібний образ, тому вибір еквівалент – аналога є вдалим.

Inspiring many followers, Poiret's seemingly revolutionary designs – primary hues, harem pants, hobble skirts and oriental– inspired turbans alongside Cossack – style coats trimmed in fur and folkloric embroideries [Булаєва 2017, с. 396].

Революційні, на перший погляд, ідеї Пуаре, які надихнули безліч послідовників – чисті кольори, шаровари, вузькі спідниці, східні тюрбани, козацькі куртки з вишивкою і хутряною облямівкою .

“*Harem pants*” – побутова реалія. Трансформація: заміна реалій. Поряд зі своїм східним походженням, «шаровари» також були невід'ємним елементом костюма запорізьких козаків, частиною українського національного. У французькій моді реалія “*harempants*” з'явилася в 20–х роках XX століття, і саме завдяки схожості з традиційним одягом в мусульманських країнах, де раніше в гаремах жінки також носили шаровари. У даному випадку заміна однієї реалії на іншу є правильною, оскільки, обидва види брюк, незважаючи на їх походження,

дуже схожі за своїм зовнішнім виглядом, і в україномовному дискурсі моди реалія «Шаровари» добре знайома реципієнту.

Вищезгаданий приклад також містить ще одну реалію, яка є елементом національного костюма:

“*Turban*” – побутова реалія. Трансформація: транслітерація. “*Turban*” – елемент національного костюма в ряді східних країн. Лексема «тюрбан» походить з французької мови, але той, в свою чергу, запозичив його з турецького. Даний приклад переданий на українську мову за допомогою транслітерації відповідно до французьких правил.

3) «Випадкові лакуни» – лексичні одиниці однієї з мов, яким з яких– небудь причин немає відповідностей в лексичному складі іншої мови.

...in the way old couture houses use the subtitle "Paris" as a totem of their fashion credentials [Булаева 2017, с. 396].

(“*Subtitle Paris*” – лакуна. Трансформація: генералізація.) Час заснування найперших модних Будинків сходять ще до кінця ХІХ століття, тоді ж було закладено правило приписувати до їх назвою, у вигляді підзаголовка, назва модної столиці, де вони були засновані, і де знаходилися з головні ательє, а пізніше – бутики. Так, наприклад, в логотипі будинку Dior донині фігурує підпис “*Paris*”, а італійська марка Hermes позначає своє коріння і приналежність до італійської культури підзаголовком “*Milano*”.

В даному прикладі лакуна “*subtitle Paris*” перекладена українською мовою як слово «Париж» за допомогою генералізації, і тут перекладач втрачає те саме явище, яке закладено в тексті оригіналу. «Випадкові лакуни» також можуть перекладатись за допомогою описового перекладу. Наприклад, в “*Poster boy*” – лакуна. Трансформація: описовий переклад. “*Posterboy*” – людина, яка є яскравим прообразом субкультури або руху для великої групи людей. Явище відбувається з культури плакатів або «постерів» відомих людей.

There were more sparkles on ankle boots that were curved open at the side to reveal flesh. [Булаева 2017, с. 396]

Черевики, які доходять до щиколоток, блищать ще більше: кристалами облямовані розрізи по їх боках.

(Лакуна “*ankle boots*”. Трансформація: описовий переклад.) В англomовному середовищі існує таке поняття, як “*ankle boots*”, у якого є еквівалент в українській мові – ботильйони, вони, в свою чергу, викликають асоціацію саме з взуттям на підборах, нехай навіть і невеликих. Для взуття на плоскому ході можна привести цілий ряд більш точних еквівалентів, що відповідають певній моделі, в тому числі й «черевики».

Описовий переклад допомагає реципієнту більш точно зрозуміти то явище, яке закладено в лакуні, яка наводиться в оригінальному тексті.

Безеквівалентна лексика є однією з основних проблем перекладу термінології моди, так як в англomовних текстах в сфері мод дуже часто зустрічається даний розряд лексичних одиниць і його переклад, безумовно, викликає великі труднощі.

Як відомо, до безеквівалентної лексики відносять три великих розряди лексичних одиниць:

1) Власні імена, географічні назви, назви установ, компаній, газет і т.д. У термінології моди це також назви модних Будинків, компаній і колекцій. Наприклад:

As ever with Chanel, the clothes are wearable, fashionable and fit for purpose – meaning that it is simple for clients to find day and evening outfits to be the wardrobe focus in their privileged world [Булаева 2017, с. 399].

Як і завжди в разі *Chanel*, речі в колекції модні, практичні і застосовні до життя: клієнтам буде просто підібрати для своїх привілейованих гардеробів денні і вечірні наряди, доречні для різних приводів.

“*Chanel*” – власна назва, назва компанії. Трансформація: запозичення в чужомовному формі.

Бренд “*Chanel*” широко відомий у всьому світі завдяки своїй засновниці Коко Шанель. У світі моди особлива увага приділяється формування бренду і його вихід на міжнародний ринок, тому вкладаються величезні засоби в розробку

логотипу та його впізнаваність. Тому в даному випадку допустимо запозичення в чужомовному формі. Даний прийом при перекладі покликаний показати поділ в тексті між прізвищем дизайнера і самою назвою бренду, оскільки часто назву марки містить в собі і ім'я, і прізвище її засновника або тільки прізвище. При передачі назви і збереження його оригіналу в тексті перекладу найвдалішим способом дати непідготовленому читачеві більш точно зрозуміти, що ж в даному випадку мав на увазі автор – застосувати прийом додавання і перед назвою “Chanel” додати слово «компанія» або «модний дім».

Fashion editor of Vogue. [Булаєва 2017, с. 397]

Редактор моди журналу Vogue.

“Vogue” – власна назва, назва друкованого видання. Трансформація: запозичення в чужомовному формі.

Оскільки французький журнал “Vogue” на даний момент видається в 22 країнах і має також свою редакцію в кожній з них, він відомий по всьому світу. В Україні цей журнал представлений читачеві в вільному доступі. За традицією, що склалася назви ЗМІ переводяться або при допомогі транскрипції, або так і залишаються на латиниці. У даному варіанті назва журналу передається за допомогою прямого перенесення, так як він є одним з найвідоміших широкій публіці, а також найстарішим модним виданням.

Atelier Versace: Barely – there Bravado.

Atelier Versace: неприкрита сміливість.

“Atelier Versace” – власна назва, назва компанії. Трансформація: запозичення в чужомовному формі.

У даному прикладі дуже легко прийняти повну назву марки, за ім'я модного Дому “Versace” і терміна “atelier”, проте необхідно володіти фоновими знаннями про бренд, щоб вибрати вірну стратегію перекладу. “Atelier Versace” – це окрема назва лінії одягу від Versace, що займається розробкою колекцій на тиждень високої моди.

Іншими словами – це окрема марка зі своєю певною стильовою спрямованістю і технологією пошиття, але діє під єдиним керівництвом

головного бренду Versace. Тут перекладач застосував так званий перенесення власних назв в текст перекладу в їх оригінальному написанні – латиницею. Він використовується при перекладі згадуваних в тексті назв іноземних або знаходяться сьогодні в статус міжнародних компаній, тому в даному випадку спосіб перекладу обрано вдало.

Поряд із запозиченням в чужомовному формі імена власні перекладаються за допомогою транскрибування: *Marc Jacobs was the first designer to sense the power of multimedia* – Марк Джейкобс був першим дизайнером, який відчув всю міць інформаційних технологій. (“*Marc Jacobs*” – власна назва, ім'я та прізвище. Трансформація – транскрипція.)

Марк Джейкобс – американський дизайнер, на даний момент який очолює свою власну марку, назвою якої є його ім'я та прізвище, але в даному випадку в тексті мова йде про Джейкобса, саме як про людину, тому тут найкраще дотримуватися стандартної стратегії перекладу при передачі звучання англійських імен.

Відповідно до думки провідних лінгвістів, транскрипція є набагато більш ефективним способом, щоб написання і вимова були максимально близькі один до одного.

Розглянемо ще один приклад: *When he named a bag after Bryanboy in 2008, he made the blogger's name, and turned on an apparently unending shower of designer gifts, which are warmly welcomed at bryanboy.com.*

Коли він назвав сумку на честь Брайанбоя в 2008, цей факт зробив блогера відомим, і включив, безсумнівно, нескінченний потік дизайнерських подарунків, які тепло вітаються на сайті bryanboy.com.

“*Bryanboy*” – власна назва, псевдонім. Трансформація: транскрибування.

У мережі Інтернет псевдонім філіппінського модного блогера в мові найчастіше перекладають двома словами, тим самим, розділяючи вихідне назва на ім'я «Брайан» і прізвище «Бій». Такий принцип формування нових імені та прізвища більш зручний для сприйняття читача, оскільки ця людина не так добре знаком широкою публіці.

При перекладі імен назв модних брендів і компаній слід застосовувати перенесення власних назв в текст перекладу в їх оригінальному написанні – латиницею. Наприклад: *Chanel, DHL, Balenciaga, Mulberry, Vetements*.

При перекладі власних назв і назв модних Будинків перекладачеві необхідно уважно вивчити, як лінгвістичний, так і екстралінгвістичні контекст, оскільки нерідко назви брендів носять ім'я їх засновника і існує небезпека прийняти назву компанії за прізвище дизайнера. Наприклад: засновник бренду *Tom Ford* – Том Форд. Модний Будинок *Chanel* заснувала Коко Шанель.

Перекладаючи назви брендів українською мовою, слід використовувати прийом лексичного додавання для кращого розуміння реципієнтом тексту перекладу.

Реаліям англomовного дискурсу моди в більшості випадках необхідно знаходити аналог в дискурсі моди, а також користуватися описовим перекладом. Наприклад: *harem pants* – шаровари, *peacoat* – бушлат.

При перекладі такої лексики перекладачеві необхідно вдаватися до виноска і коментарів. *Show-off* (прим. Пер. Люди які хваляться дорогими нарядами, надягають все відразу – 5 сумок на одне плече, 10 кольє, 3 капелюхи) *Ankle boots* – черевики, які доходять до щиколоток.

При перекладі стилістичних засобів на українську мову в дискурсі моди необхідно прагнути зберігати подібну основу.

Необхідно дотримуватися книжково – літературного стилю при перекладі термінології дизайну одягу та моди, оскільки кількість зниженої лексики в англійській та українській не збігається і сленгізми мають різним ступенем експресивності.

Таким чином, безеквівалентна лексика в термінології дизайну одягу та моди перекладається за допомогою транскрипції, транслітерації, калькування, генералізації і описового перекладу, а також є більше кількість запозичень в іншомовній формі при перекладі, поряд з цим застосовується перекладацький коментар.

Найбільш продуктивними трансформаціями можна відзначити транскрибування, калькування і описовий переклад. У випадках, коли використовується запозичення в чужомовній формі, необхідно застосовувати метод лексичного додавання для зручності сприйняття готового тексту реципієнтом.

Помилки, що виникають при перекладі термінології дизайну одягу та моди, діляться на два види:

1. Помилки, пов'язані з лінгвістичною компетенцією;
2. Помилки, пов'язані з соціокультурною компетенцією.

Помилки першого типу можуть бути обумовлені нездатністю перекладача до адекватної інтерпретації вихідного тексту в силу недостатніх знань мови оригіналу і / або незнання особливостей даного стилю або жанру, а також невмінням вибрати одиницю орієнтування, підібрати найбільш підходящий еквівалент, недостатнім знанням норм мови перекладу, включаючи функціонально стилістичний і лінгвістичний аспекти.

Помилки другого типу пов'язані з відсутністю у перекладача певного мінімуму фонових знань, необхідних як для досягнення найбільш повного і глибокого розуміння тексту, що перекладається, так і для найбільш адекватного «перевираження» цих знань в мові перекладу

У ході перекладу перекладач повинен розглянути цей термін або поняття, щоб адекватно перекласти його. З огляду на те, що більшість термінів зі сфери моди перекладається за допомогою транскрипції або транслітерації, особливих проблем з підбором еквівалента немає. Основна складність полягає в адекватній передачі вихідного тексту, в зв'язку з цим перекладачеві необхідно вивчати додаткову літературу, присвячену тому чи іншому питанню.

У ході аналізу помилок при перекладі термінології дизайну одягу та моди з'ясувалося, що помилки, пов'язані з лінгвістичною компетенцією перекладача, чітко виявляють «труднощі» в розумінні і «перевираження» термінів.

ВИСНОВКИ

Виходячи із особливостей перекладу термінів в сфері дизайну та виготовлення одягу, були зроблені основні висновки:

Основний принцип даної дослідницької роботи – термін передається терміном. У результаті теоретичного дослідження робіт по термінознавства вивели основне поняття «терміна». Термін – це багатопланове і багатофункціональне поняття науки термінознавства, яке відіграє важливу роль у науковій комунікації. Термінологія являє собою один з найбільш специфічних пластів лексики мови, який в силу своїх особливостей структурного, семантичного, словотвірного і стилістичного характеру значно відрізняється від загальноживаної лексики, що призводить до того, що термінологія займає ізольоване, особливе місце в лексичній системі мови.

Термін (від лат.termin- межа, границя) – слово або словосполучення, що є назвою деякого поняття якої-небудь галузі науки, техніки, мистецтва і т.д. Терміни служать для спеціалізації, використовуються як обмежувальні позначки характерними для різних сфери предметів, явищ, їх властивостей і відносин.

Існують різні класифікації термінів. Найпоширенішим є поділ на прості терміни; терміни-словосполучення; терміни, утворені шляхом осново складанням.

У межах загальної категорії номінації визначають три види термінів:

- 1) номінація через слово;
- 2) номінація через речення або словосполучення (пропозитивна);
- 3) номінація через висловлення (дискурсивна).

Щоб адекватно відтворити лексичну одиницю, перекладачеві потрібно володіння не тільки українською термінологією, а й англійською попередньо розглянувши всі складові даної одиниці. У даний час двомовний словник не завжди є надійним джерелом. Для адекватного перекладу перекладачеві потрібні

певні вміння роботи з подібними лексичними одиницями і володіння відповідною методологією.

За умови відсутності в мові перекладу терміна – еквівалента в тексті перекладач його запозичує або створює новий, або додає загальномовні одиниці термінологічного значення, в художньому тексті використовують прийом іншого порядку, щоб уникнути порушення «термінологічного звучання» тексту..

Проаналізувавши безліч термінів сфери дизайну та виготовлення одягу, був зроблений висновок, що при перекладі переважно застосовувалися такі прийоми, як транслітерація, транскрибування, описовий переклад, а також калькування. Вибір перерахованих прийомів перекладу пояснюється відсутністю відповідного еквівалента в мові, тому дані методи перекладу в подібних випадках є найбільш прийнятними.

Головні фонетичні труднощі перекладу англійських термінів сфери дизайну та виготовлення одягу українською мовою полягають у неспівпадінні фонетичної системи аналізованих мов. Головним способом перекладу з врахуванням фонетичного аспекту є транскодування, яке, в свою чергу, поділяється на транскрибування, транслітерування, змішане транскодування і адаптивне транскодування.

Лексичні труднощі перекладу полягають в тому, що лексика дискурсу дизайну та виготовлення одягу має свою специфіку і потребує немалих вмінь та знань перекладача, основним завданням якого є обрати абсолютно точний еквівалент-відповідник, щоб не спотворити зміст наукового тексту, де не має місця творчому підходу. В разі відсутності повних еквівалентів перекладач вдається до лексичних трансформацій, калькування тощо. При відтворенні аббревіатур найчастіше використовуються такі способи як нульовий переклад, опущення, переклад еквівалентом, переклад з використанням розшифрування.

Було визначено помилки, що виникають при перекладі термінології дизайну одягу та моди, які діляться на два види: 1. Помилки, пов'язані з лінгвістичною компетенцією. 2. Помилки, пов'язані з соціокультурною компетенцією. Помилки першого типу можуть бути обумовлені нездатністю перекладача до адекватної

інтерпретації вихідного тексту в силу недостатніх знань мови оригіналу і / або незнання особливостей даного стилю або жанру, а також невмінням вибрати одиницю орієнтування, підібрати найбільш підходящий еквівалент, недостатнім знанням норм мови перекладу, включаючи функціонально стилістичний і лінгвістичний аспекти. Помилки другого типу пов'язані з відсутністю у перекладача певного мінімуму фонових знань, необхідних як для досягнення найбільш повного і глибокого розуміння тексту, що перекладається, так і для найбільш адекватного «перевираження» цих знань в мові перекладу

У ході перекладу перекладач повинен вивчити цей термін або поняття, щоб адекватно перекласти його. З огляду на те, що більшість термінів зі сфери моди перекладається за допомогою транскрипції або транслітерації, особливих проблем з підбором еквівалента немає. Основна складність полягає в адекватній передачі вихідного тексту, в зв'язку з цим перекладачеві необхідно вивчати додаткову літературу, присвячену того чи іншого питання.

У ході аналізу помилок при перекладі термінології дизайну одягу та моди з'ясувалося, що помилки, пов'язані з лінгвістичною компетенцією перекладача, чітко виявляють «труднощі» в розумінні і «перевираження» термінів.

Отже, зроблений в рамках даного дослідження аналіз особливостей передачі англійських термінів у сфері моди засобами української мови свідчить про те, що особливості дискурсу моди повинні враховуватися перекладачем для того, щоб реципієнт переказного тексту отримав той же обсяг інформації, що і реципієнт тексту оригіналу. Саме перекладач виступає центральною ланкою процесу перекладу, від професійних знань і умінь, достатнього обсягу фонових знань якого в значною мірою залежить успішність процесу перекладу в цілому

Можна зробити висновок, що пласт термінології дизайну та одягу перекладається шляхом калькування, транслітерації і транскрипції через нестачу еквівалента в мові перекладу. Згодом відбувається поповнення мови запозиченої лексики, що, з одного боку, позитивно позначається на обсязі лексикону мови, але з іншого боку, велика кількість іноземних слів спричиняє непорозуміння в комунікації представників різних цільових аудиторій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеева И. С. Введение в переводоведение. Санкт-Петербург : СПбГУ, 2004. 352 с.
2. Аликаев Р. С. Модели терминологической номинации, реализующиеся в текстах научных монографий. *Вестник Пятигорского государственного университета*. Пятигорск. 2017. № 2. С. 84–92.
3. Амеліна С. Є. Лексичні заміни при перекладі текстів аграрного спрямування у сфері зовнішньоекономічної діяльності. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія : Філологічні науки. Київ. 2015. Вип. 215(1). С. 135–140.
4. Асанова М., Сабанчиева А., Тогузаева М. Семантическая характеристика терминов астрономии, функционирующих в текстах научных монографий. *Актуальные проблемы филологии и педагогической лингвистики*. Владикавказ : 2017. № 4 (28). С. 87–98
5. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Москва : Международные отношения, 1975. 240 с.

6. Бєлих О. М. Практика перекладу. Луцьк : Іванюк, 2014. 95 с.
7. Білозерська Л. Термінологія та переклад. Вінниця : НОВА КНИГА, 2010. 232 с.
8. Білошицька З. А. Формування навичок перекладу у студентів аграрних вишів. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Житомир. 2017. Філологічні науки. № 2 (86). С. 29 – 34.
9. Булаєва Н. Е. Применение переводческих трансформаций при переводе англоязычных текстов периодических изданий тематики «Мода, стиль, визаж». *Научный альманах*. Филологические науки. Москва. 2017. № 3 – 2 (29). С. 396 – 399.
10. Бутько Н. С. О некоторых недостатках в практике образования терминов. *Семиотические проблемы языков науки, терминологии и информатики* : научный симпозиум. Москва : Издательство Московского Университета, 1991. Т. 2. С. 339–341.
11. Васильева Л. А. Реклама и мода как символично – знаковый дискурс современности. *Гуманітарний часопис*. Київ, 2014. № 7. С. 77 – 83.
12. Виноградов В. С. Введение в переводоведение. Москва: РАО, 2001. 224 с.
13. Винокур Г. О. Грамматические наблюдения в области технической терминологии. Москва. Труды МИИФЛИ. Т. 5. 232 с.
14. Волкова Т. А. Дискурсивно-коммуникативная модель перевода : Москва : Флинта, Наука, 2014. 128 с.
15. Володина М. Н. Термины медиатор, медиум, медиа в современном русском языке. Русский язык: исторические судьбы и современность. *Труды и материалы международного конгресса*. Москва, 2001. С. 129–130.
16. Головин Б. Н. Основы культуры речи. Москва : Наука. 2011, 324 с.
17. Головин Б. Н., Кобрин Р. Ю. Лингвистические основы учения о терминах. Москва : Высшая школа. 2012, 305 с.
18. Гречко В. А. Теория языкознания. Москва : Высш. школа, 2013. 375 с.

19. Гринда Ю. Утворення та характерні риси термінологічних одиниць фахової мови геодезії, кадастру та картографії. *Наукові записки*. Серія : Філологічні науки. 2010. Вип. 89 (3). С. 393–397.
20. Грицюк І. До проблеми термінології в галузі дизайну одягу. URL : http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/55129/2/2002n453_Hrytsiuk_I-Do_problemy_terminolohii_380-382.pdf (дата звернення : 10.11. 2021)
21. Губина В. В. Современный русскоязычный дискурс моды: проблемы перевода . *Вестник МГОУ. Серия «Лингвистика»*. Москва, 2014. № 4. С. 112 – 120.
22. Гузинець М. Специфіка перекладу термінів в підмові аграрної галузі . *Наукові записки НУ «Острозька академія»*. Київ, 2015. Серія Філологічна. Вип. 55. С. 73 – 74.
23. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ : Academia, 2010. 217 с.
24. Даниленко В. П. Русская терминология: опыт лингвистического описания. Москва : Наука. 247 с.
25. Даниленко В. П. Терминология современного языка науки. Терминоведение и терминография в индоевропейских языках. Владивосток, 1987, 302 с.
26. Добко Т. До питання розвитку термінології бібліотечно-інформаційної сфери. *Вісник Книжкової палати*. 2011. № 8. с. 13-20.
27. Дудок Р. Г. Проблема значення та смислу терміна в гуманітарних науках. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 358 с.
28. Ермолович Д. Имена собственные на стыке языков и культур. Москва : Валент, 2015. 200с.
29. Жукова Л. В. Особливості терміносистеми аграрного дискурсу. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія: Філологічні науки. 2016. Вип. 245. С. 268-274.
30. Зацний Ю. Про деякі тенденції в словотвірних процесах сучасної англійської мови . *Нова філологія*. Запоріжжя, 2014. № 64. С. 162–170.

31. Зуєнко Н. О. Лексичні прийоми перекладу термінології рибництва та аквакультури (на матеріалі англійської та німецької мов). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. Одеса, 2016. № 20. Т 2. С. 130 – 132.
32. Іщенко В. Л. Англійський багатокомпонентний економічний термін (парадигматичний та синтагматичний аспекти). Дис. Полтава, 2002. 181 с.
33. Квитко И. С. Термин в научном документе. Львів: Вища школа, 1976. 127 с.
34. Кияк Т. Р. Перекладознавство. Київ, 2008. 543 с.
35. Кияк Т. Р. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Вінниця : Нова Книга, 2006. 592 с.
36. Кияк Т. Р. Лингвистические аспекты терминоведения. Київ : Вища школа, 2009. 188 с.
37. Кияк Т.Р. Теорія та практика перекладу. Вінниця : Нова книга, 2006. 592с.
38. Кияк Т.Р. Функції та переклад термінів у фахових текстах. *Вісник Житомир.держ.ун–ту ім. І. Франка*. 2008. № 32.С. 102–109.
39. Колосова С. Формування англійської термінології індустрії моди. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Філологічні науки*. Ніжин, 2016. Книга 1. С. 26 – 29.
40. Конопацька Я. О. Особливості інтеграції нових лексичних одиниць у систему мови. *Вісник Львівського університету*. Серія : Іноземні мови. 2012. Вип. 19. С. 174–179.
41. Косенко О. П. Неологізми у фешн-індустрії. Спецпроект: аналіз наукових досліджень : *матеріали VII Міжнар. наук.-практ.конф.* у 7 т. Дніпропетровськ, 2012. Т. 4. С. 71–73
42. Лейчик В. М. Терминоведение: предмет, методы, структура. Москва: Издательство ЛКИ, 2007. 256 с.
43. Лотте Д. Основы построения научно-технической терминологии. Вопросы теории и методики. Москва: Изд-во Акад. наук СССР, 1961. 158 с.
44. Малкина Е. Б. Булат З. М. Научно-технические термины и термины-словосочетания-неологизмы в английской химической литературе.

- Семиотические проблемы языков науки, терминологии и информатики : научный симпозиум. МОСКВА: Изд-во Моск. ун-та, 1971. Т. 2. С. 559–562.
45. Медведь М. Поняття нового терміна в сучасній українській літературній мові: основні ознаки, вимоги та особливості. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. *Філологічні науки*. Кам'янець-Подільський, 2017. № 44. С. 232—236.
46. Мякшин К. А. К вопросу об основных признаках термина. *Альманах современной науки и образования*. Тамбов : Грамота, 2009а. № 8 (27): в 2-х ч. Ч. 2. С. 111–115.
47. Мякшин К. А. Разнообразие подходов к определению понятия «термин». *Альманах современной науки и образования*. Тамбов : Грамота, 2009б. № 8 (27): в 2-х ч. Ч. 2. С. 109–111.
48. Нелюбин Л. Толковый переводоведческий словарь. Москва : Флинта, 2003. 320 с.
49. Нелюбин Л. Введение в технику перевода. Москва : Флинта, 2009. 216с.
50. Окунева И.О. «Красивый» и «модный» в русском и английском языках. *Вестник Московского университета*. Серия 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. 2008. № 4. С. 153–165..
51. Павлова О. Терміни, професіоналізми та номенклатурні знаки (до проблеми класифікації спеціальної лексики). URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Ukr_term/2008_620/09.pdf (дата звернення : 02.11. 2021)
52. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство. Львів: Світ, 1994. 216 с.
53. Пташникова О. И. Новейшие терминологические поступления в сфере моды. URL : <http://medconfer.com/node/3031> (дата звернення : 5.11. 2021)
54. Птуха В. Словотвірна деривація номінацій одягу з національно-культурним компонентом семантики в англійській та українській мовах. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Київ, 2015. Вип. 11. С. 134–140.

55. Радецька С. В. Переклад термінології індустрії моди в текстах публіцистичного стилю. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Філологічні науки*. Ніжин, 2017. Книга 1. С. 206 – 209.
56. Реформатский А. А. Термин как член лексической системы языка. *Проблемы структурной лингвистики*. Москва, 1967. С. 101–105.
57. Руденко М. С. Виявлення особливостей перекладу термінології та укладання тематичного словника як результат проектної методики навчання перекладу. *Вісник Харк.нац.ун – ту ім.В.Н. Каразіна*. 2014. № 22. С.152–159
58. Рудяков О.М. Системний опис лексико-семантичної групи (ядро, периферія, «середовище»). *Мовознавство*. 1987. №2. С.23–27
59. Руколяньська Н. Гіперо-гіпонімічні відношення в термінології кримінально-процесуального права. *Українська термінологія і сучасність: зб. наук. праць*. Київ: КНЕУ, 2007. Вип. VII. С. 118–120.
60. Сергеєва Н. До питання термінології дизайну. *Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство*. 2019. № 1 (вип. 40). С. 234 – 244.
61. Сидорук Г. І. Особливості перекладу стилістичних засобів іншомовних аграрних текстів. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія: Філологічні науки. 2014. Вип. 206. С. 136-142.
62. Субботина В. Способы достижения эквивалентности перевода каталогов женской одежды (на материале английского и русского языков). URL : https://nauchforum.ru/archive/MNF_humanities/1.pdf (дата звернення : 7.11. 2021)
63. Суперанская А. В., Подольская Н. В. Общая терминология. Вопросы теории. Москва: Наука, 1989. 424 с.
64. Флоренский П. А. Термин. История отечественного терминоведения. *Классики терминоведения: очерк и хрестоматия*. Москва, 1994. С. 28—55.

65. Шаліга Д. Репрезентация имен собственных в переводе. URL : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/93080/69-Shalyga.pdf?sequence=1> (дата звернення : 4.11. 2021)
66. Шевчук С., Клименко Н. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ: Алерта, 2011. 696 с.
67. Шиленко О. А. Фразеологізація в англійській фаховій мові. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/6187/1/09soafma.pdf> (дата звернення : 4.11. 2021)
68. Щерба Д. До питання про кореляцію понять терміносистема, фахова мова та фаховий дискурс у сучасному термінознавстві. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/9340/1/07sdvdpp.pdf> (дата звернення : 5.11. 2021)
69. Яценко Н. О. Формування назв військового одягу в українській мові. К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2009. 180 с.
70. Austin John Langshaw. How to Do Things With Words. Harvard University Press, 2nd edition, 2005 168 p.
71. Bernard Joseph. Definition of Terms. Nationality: Its Nature and Problem. Septemper , 2021. pp.17-30
72. Cheng Chuko, Yang Ping-Yu. A discussion on the changes and progress of design-related terms URL : <http://www.sd.polyu.edu.hk/iasdr/proceeding/papers/Etymology%20and%20the%20Interplay%20of%20Design%20Terminology.pdf> (accessed: 6.11. 2021)
73. Fischer R. Lexical Change in Present-Day English: a Corpus-Based Study of the Motivation, Institutionalization, and Productivity of Creative Neologisms: Narr, 1998. 209 p.
74. Gylys B. A. Terminology Simplified. Philadelphia, Third Ed., 2019. 587 p.
75. Fang Vivian. The Long-Term Consequences of Short-Term Incentives. *Journal of Accounting Research*. 2021. pp. 24–49.
76. Kuular Ch. Terminological Analysis of the Term. 2021. 21 p.
77. Koshi Serah, Allman Anneli. A study of term. 2021. 17 p.
78. Kövecses Z. Metaphor: A Practical Introduction. Oxford etc.: Oxford University Press, 2013.

79. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors we live by*. Chicago ; London : 2011. 23 p.
80. Leerssen J. National identity and national stereotype. URL : <http://cf.hum.uva.nl/images/info/leers.html>. (accessed: 4.11. 2021)
81. Mellinkoff D. *The Language of the Law* .Boston: Little, Brown and Co, 2003. 526 p.
82. Phil C. *Techniques of Legal Translations*. N.Y.,2019. 98 p
83. Sakarovitch Jacques, Sylvain Lombardy. Derived terms without derivation a shifted perspective on the derived-term automaton. 2021. 91 p.
84. Savory T. H. *The language of science*. London, 2007. 232 p.
85. Silverstein M. Language structure and linguistic ideologyю *The elements: A parasession on linguistic units and levels*, April 2021, : Including papers from the Conference on Non-Slavic languages of the USSR (April 18, 1979). Chicago : CLS. P. 194–206.
86. Taylor S.Margaret. *Terms and Definitions. Fundamentals of Practical Cataloguing*. 2021. pp.140-141.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

87. Dictionary by Merriam– Webster. URL : <https://www.merriam webster.com> (accessed: 4.11. 2021)

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

88. Терміни одяг та дизайну.URL : [https://reversedictionary.org/wordsfor/create%20\(clothes\)%20with%20cloth](https://reversedictionary.org/wordsfor/create%20(clothes)%20with%20cloth) (accessed: 4.11. 2021)

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Курман Єлизавета Олександрівна, студент(ка) II курсу магістратури, форми навчання заочної, факультету іноземної філології, спеціальність переклад (англійський), освітньо-професійна програма германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Мова і літератури, адреса електронної пошти lisakurman01@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Засоби вітворення українською мовою англійської термінології сфери дизайну та виготовлення одягу» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою

Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ Курман Є. О. _____

SUMMARY

This thesis consists of 57 pages, 88 sources, 1 appendix.

The presented paper is dedicated to the analysis of such a topical problem as the specificity of translation of English terminology in the field of fashion design and production.

The object of the work can be defined as the English terminology of design and manufacture of clothes.

The main aim of the paper consists in making translation analysis of English terminology in the field of design and manufacture of clothing in the translation into the Ukrainian language.

It determined the accomplishment of such objectives as:

- to analyze the approaches to the interpretation of the concept of term and to determine the lexical and semantic features of terminology;
- to research existing classifications of terms
- to reveal translational correspondences and transformations of English terminology in the sphere of fashion design and in translation into Ukrainian;
- to analyze the transfer of complex terminology in the field of design and manufacture of clothes in translation into Ukrainian from English.

The research problem consists in the difficulty of translating the terminology of design and clothing design in the translation from English into Ukrainian in connection with the insufficiently covered issues of formation, development and formation of the terminological vocabulary of design, stages of development of terminology of this area, its current status and structural features of terminological units of design, their thematic, as well as lexical and semantic representation.

Theoretical significance consists in the fact that the concepts and ideas of researchers to address the structural and semantic features of English terminology of design and clothing manufacture and the specifics of their translation have gained further development.

The practical significance lies in the fact that the results of the study can be used in reading at universities special courses in translation studies. The results of the work

can also be used in linguodidactics, in language teaching for special purposes of students; in terminographic practice for compiling dictionaries, reference books and teaching aids, and can also serve as a basis for further research in the field of terminology.

The scientific novelty of the presented research lies in the investigation of the ways, mechanisms of translation terminology in the field of design and manufacture of clothes from English into Ukrainian.

Key-words: *translation, analysis, structure, semantics, classification, term, terminology.*

ДОДАТОК А

Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Grunge</i> – гранж
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Country</i> – кантрі
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Casual</i> – кежуал
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Military</i> – мілітарі
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Radlan</i> – реглан
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Cullottes</i> – кюлоти
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Cuff</i> – Кафф
Однокомпонентий, складний термін, Noun: <i>Trendbook</i> – тренд бук
Однокомпонентий, простий термін, N: <i>Seersucker</i> – сірсакер
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Vanguard</i> – авангард (стиль на грані моди і мистецтва, поєднання непомітного, «мода в моді»).
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Vintage</i> – вінтаж (вінтажний стиль в моді)
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Glamour</i> – гламур
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Safari</i> – сафарі (один із стилів одягу).
Двокомпонентний , простий термін, Noun+noun: <i>Boho chic</i> – богема (стиль в одязі, що підкреслює витонченість людини, її ставлення до світу культури та мистецтва.).
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Classical</i> – класика
Семантична група термінів «взуття» .
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Hipsters</i> – хіпстери
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Romper</i> – Ромпер
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Slacks</i> – слакси
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Palazzo</i> – палаццо
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Poncho</i> – пончо
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Ballet</i> – балетки
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Boots</i> – балетки
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Wellington</i> – Велінгтони

Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Moccasin</i> – мокасини
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Oxford</i> – оксфорди
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>bandals</i> – бандали
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Thongs</i> – тонги
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Zori</i> – зорі
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Shoots</i> – шутси
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>loafers</i> – лофери
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>berer</i> – берет
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>bandana</i> – бандана
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>fedora</i> – Федора
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>chocker</i> – чокер
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>minodier</i> – мінодьер
Однокомпонентий, складний термін, Noun: <i>trenchcoat</i> – (trench – рів, coat – плащ, перекладений з допомогою транскрипції) – тренчкот, так звана модель двобортного плаща, від початку виступав армійською одягом Британської армії часів першої світової війни (1914– 18), потім став предметом ділового стилю в сучасності.
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Monokini</i> – монокіні, цілісний пляжний одяг для жінок, еквівалентна нижній половині бікіні, так званий, перший топлес купальник.
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>leggings</i> – (leg – нога, перекладений з допомогою транскрипції) – легінси, обтягуючі жіночі штани.
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>bomber</i> – (bomb – бомба, перекладений за допомогою транслітерації) – бомбер, коротка куртка з гумками на рукавах і по нижньому краю.
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>converse</i> – (converse boots, перекладений за допомогою траскрипції) – конверси, кеди американської взуттєвої компанії, дата заснування якої 1908р.
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Bermuda</i> – Бермуди

Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Jeggings</i> – джеггінси. Це облягаючі жіночі штани стретч. Назва являє собою сукупність футболок і джинсів..
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Corset</i> – жіночий корсет. Використовується для підкреслення стрункою жіночої талії. Комбінація транскрипції і транслітерації.
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Breeches</i> – бриджі, популярні в американському футболі, бейсболі і ін., сучасний предмет одягу.
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>shopper</i> – (shop – магазин) – шопер, містка сумка;
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>choker</i> (choke – душити) – чокер, прикраса, щільно прилягає до шиї;
Двокомпонентий, складний термін, Noun+noun: <i>clutch bag</i> – (to clutch – затиснути) – невелика сумка– конверт;
Двокомпонентий, складний термін, Noun+noun <i>ear cuff</i> – (<i>cuff</i> – манжет, нарукавник) – прикраса для вух.
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Brogues</i> – броги.
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Chelsea</i> – челсі
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>derby</i> – дербі
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>loafers</i> – лофери
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Espadrille</i> – еспадрільї
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>topsiders</i> – топсайдери
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>raglan</i> – реглан
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>prototype</i> прототип
Двокомпонентий, складний термін, Noun+noun <i>pattern drafting набір лекал</i>
Двокомпонентий, складний термін, Noun+noun <i>sawing kit розкрій</i>
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Bra Бюстгальтер</i>
Однокомпонентий, простий термін, Verb: <i>Design створювати</i>
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Size розмір</i>
Двокомпонентий, складний термін, Noun+noun <i>Cup size розмір чашки</i>

Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Measurements</i> розмір
Однокомпонентий, простий термін, Verb: <i>Measure</i> вимірювати
Двокомпонентий , складний термін, Noun+noun <i>Band measurement</i> розмір
Двокомпонентий , складний термін, Noun+noun <i>Band sizing</i> розмір пояса
Двокомпонентий , складний термін, Adv+noun <i>Full bust</i> розмір грудей
Двокомпонентий , складний термін, Noun+noun <i>Bra size</i> Розмір бюстгальтера
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>seam</i> прунуски
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>hem</i> шов/кромка
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>pattern</i> викрійка
Однокомпонентий, простий термін, Verb: <i>Shorten</i> вкоротити
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Wings</i> пояс
Двокомпонентий , складний термін, Noun+noun <i>Cross grading</i> \ <i>перехресна градація</i>
Двокомпонентий , складний термін, Noun+noun <i>Bra underwires</i> кісточки бюстгальтера
Двокомпонентий , складний термін, Adv +noun <i>flexi curve</i> лекала (для створення лекал)
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>T squire</i> вінкель (прямий куточок)
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>45 Set Squire</i> куточок 45 градусів
Двокомпонентий , складний термін, Noun+noun : <i>30/60 Set squire</i> куточок 30/60 градусів
Трикомпонентний , складний термін, Noun+prep+ noun+ noun : <i>Scissors for cutting out paper</i> Ножниці для паперу
Трикомпонентний , складний термін, Noun+prep+ noun+ noun: <i>Scissors for cutting out fabrics</i> ножниці для тканини
Двокомпонентий , складний термін, Noun+noun <i>Metric ruler</i> лінійка 30-40 см
Двокомпонентий , складний термін, Noun+noun <i>Metri metre</i> сантиметрова стрічка
Двокомпонентий , складний термін, adj+noun <i>Flexible rule</i> гнучка лінійка

Двокомпонентий , складний термін, Prep+noun <i>Under wires</i> каркаси
Двокомпонентий , складний термін, Noun+noun <i>Any wires без</i> каркасний
Двокомпонентий , складний термін, Num+noun <i>Two hook or eye wide fastening</i> застібка«на два гачки та петельки»,
Двокомпонентий , складний термін, Num+noun <i>Three hook/ eye wide fastening</i> застібка «три гачки та петельки».
Семантична група термінів «дизайн» .
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>mule</i> – Мюлі
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>moonboots</i> – місяцеходи
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>cowboy</i> – ковбойки
Однокомпонентий, простий термін, Adj: <i>Emerald</i> – смарагдовий
Трикомпонентний , складний термін, Adj+adj+noun: <i>Deep Lichen Green</i> – глибокий моховито– зелений
Двокомпонентий, складний термін, Adj+adj: <i>Dazzling Blue</i> – сліпучий синій
Двокомпонентий, складний термін, Adj +noun: <i>Celosia Orange</i> – помаранчева целозія
Двокомпонентий, складний термін, Adj +noun <i>Hobble skirt</i> – – вузька спідниця. <i>Крій спідниці настільки вузький, що при поділі, що ускладнює ходьбу.</i>
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Buckle</i> – пряжка.
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Clogs</i> – сабо
Двокомпонентий , складний термін, Noun+noun <i>Nylon stockings</i> – нейлонові панчохи.
Двокомпонентий , складний термін, Noun+noun <i>Rubber thongs</i> – гумові сланці.
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Middy</i> – вільна жіноча або дитяча блузка з глибоким і квадратним коміром ззаду, який звужується до передньої частини, нагадує ту, яку носив моряк.
Трикомпонентний , складний термін, Noun+noun+noun: <i>leg- of- mutton sleeve</i> – – дослівно «баранячий рукав» . <i>Це рукав, широкий і вільний у плеча і вузький біля ліктя і зап'ястя.</i>

Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Jerkin</i> – коротка облягаюча чоловіча куртка, виконана, як правило, зі світлої шкіри, і часто без рукавів.
Двокомпонентий, складний термін, Adj+noun <i>Hot pants</i> – жіночі короткі обтягуючі шорти.
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Embroidered</i> – вишитий, вишивка.
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Armhole</i> – пройма
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>buttonhole</i> – петля
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>casing</i> – куліска
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>collar</i> – комір
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>cuff</i> – манжет
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>cutting</i> – розкрій
Трикомпонентний, складний термін, Noun+noun+noun <i>Fly– front zipper</i> – потайна застібка– блискавка
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Interfacing</i> – підклад
Двокомпонентий, складний термін, Noun+Noun <i>Fashion seam</i> – декоративний шов
Двокомпонентий, складний термін, Noun+Noun <i>Side seam</i> – бічний шов
Трикомпонентний, складний термін, Noun+Noun+Noun <i>water– soluble stabilizer</i> – водорозчинний стабілізатор (для вишивки)
Двокомпонентий, складний термін, Adj+Noun <i>Woolen fabric</i> – вовняна тканина
Двокомпонентий, складний термін, Noun+Noun <i>Garment pattern</i> форма одягу
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Shape</i> посадка
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>The cradle</i> Стан
Однокомпонентий, простий термін, Noun: <i>Length</i> Довжина
Трикомпонентний, складний термін, Adj+Adj+Adj+Noun <i>Short– sleeved stretch poplin shirt– dress–</i>
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Сукня– сорочка з коротким рукавом з бавовни</i>
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>band</i> – пояс, деталь пояса

Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>machine– baste</i> – відстрочити на машинці
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>bodics</i> – корсаж, ліф (сукні)
Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>Cotton fabric</i> – бавовна
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>edges</i> – край, зрізу
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>fly</i> – потайна застібка, гульфік у брюк
Двокомпонентий , складний термін, Verb+Noun <i>fly shield</i> – гульфік
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>fold</i> – складка, згин; скласти, закласти
Однокомпонентий, простий термін, Verb <i>fold up</i> – скласти, загладити вгору
Двокомпонентий , складний термін, Verb+prep+Noun <i>Fold in half</i> – скласти навпіл
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>grommet (grummet)</i> – люверс
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>hems</i> – кромки, підігнуті зрізи\
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Joining</i> – пошив
Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>knee patch</i> – накладки, латка на коліно
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>knit</i> – трикотаж
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Lining</i> – підклад
Двокомпонентий , складний термін, Verb+Noun <i>loop tab</i> – зробити петлю, петля
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>ribbing</i> – рібана (трикотаж)
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Ribbon</i> – стрічка
Двокомпонентий , складний термін, Adj+Noun <i>right side</i> – лицьова сторона
Двокомпонентий , складний термін, Adj+Noun <i>rayon fabric</i> – віскоза
Двокомпонентий , складний термін, Adj+Noun <i>scalloped edge</i> – ажурна кромка
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>seam</i> – шов
Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>crotch seam шов</i> – розвилка (між кроковими і середніми швами брюк)

Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Slit</i> – <i>пропіз</i>
Двокомпонентий, складний термін, Noun+Noun <i>snap fasteners</i> – <i>кнопки</i>
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>tape</i> – <i>стрічка</i>
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>template</i> – <i>шаблон, модель</i>
Трикомпонентний, складний термін, Verb+prep +Noun <i>to sew over a tear</i> – <i>заштопати діру</i>
Двокомпонентий, складний термін, Verb +Noun <i>to weave a fabric</i> – <i>ткати</i>
Однокомпонентий, простий термін, Verb <i>topstich</i> – <i>відстрочити в край</i>
Однокомпонентий, простий термін, Verb <i>stitch</i> – а) <i>шити, пришивати; стягують б) строчити, застрочити в) вишивати</i>
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>stitch</i> 1) <i>стібок</i>
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Trim</i> – <i>оборка</i>
Двокомпонентий, складний термін, Noun+Noun <i>a technical drawing board</i> <i>Дошка для креслення</i>
Чотирьохкомпонентий, складний термін, Noun +prep +Verb+Noun <i>Chalk for marking fabrics</i> <i>крейда для відміток на тканині</i>
П'ятикомпонентний, складний термін, Noun+adj +Noun+Verb+Noun <i>Air erasable pens for making fabrics</i> <i>маркер для тканини</i>
Двокомпонентий, складний термін, Noun+Noun <i>Bottom– leg</i> – <i>нижня частина брюк</i>
Двокомпонентий, складний термін, Adj+Noun <i>cap sleeve</i> – <i>прямий рукав без манжети</i>
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>front</i> – <i>передня деталь</i>
Двокомпонентий, складний термін, Adj+Noun <i>front – hip pocket</i> – <i>передня бокова кишеня</i>
Двокомпонентий, складний термін, Adj+Noun <i>Hip pocket</i> – <i>задня кишеня брюк</i>
Двокомпонентий, складний термін, Adj+Noun <i>raw edges</i> – <i>відкриті зрізи</i>
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>bralette</i> – <i>топ без чашок, топ без кісточок.</i>

Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Dr. Martens</i> – черевики мартінси, взуття армійського типу для повсякденному житті.
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>snood</i> (<i>snood</i> – сітка для волосся) – широкий в'язаний шарф в формі кільця.
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Pintuck</i> (<i>pin tuck</i>) – заціп, дрібна складка
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>placket</i> – планка, розріз з (для застібкою (i)
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Denim</i> – джинсова тканина
4с. Описовий переклад. Даний вид перекладу вживається, коли жодна з словникових відповідностей слова не підходить до даного контексту
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>undrband</i> станова частина, чашка, бічна частина пояса бюстгальтера
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Wing</i> бічна частина.
Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>Cup section</i> . Ділянка вточування чашки (куліса)
Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>Darted bra</i> Бюстгальтер з виточками
Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>Cup grading</i> обсяг чашки,
Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>Shift grading</i> (зсувна градація, перенесення контрольних точок).
Чотирьохкомпонентий , складний термін, Adj +Adj +Adj+Noun <i>Vertical and horizontal axis lines</i> вертикальні та горизонтальні осьові лінії,
Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>star lines</i> , дуваю, лінії, що перетинаються прямим кутом
Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>Wing tension</i> натяг бічних частин бюстгальтера
Чотирьохкомпонентий , складний термін, Adj +Adj +Noun+Verb <i>Short dart seam to sew</i> одна коротка виточка для прокладання шва

Трикомпонентний , складний термін, Noun+noun +Noun <i>Breast root trace</i> контур основи грудей
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Jorts</i> – джинсові шорти
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Whorts</i> – вовняні шорти
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Swacket</i> – толстовка на блискавці
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>groufit</i> – максі сірий наряд
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>catsuit</i> – жіночий комбінезон з блискавкою ззаду
Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>desert boots</i> – черевики з замшевим верхом на гумовій підошві з двома парами отворів для шнурків.
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Pants– skirt bloomers</i> жіночі штани–шаровари
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>inseam</i> – кроковий шов штанів, внутрішній шов рукава
Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>Drindl skirt</i> – широка спідниця в збірку з облягаючим поясом
<i>crotch</i> – ділянка з'єднання крокових і середніх швів брюк
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>guimpe</i> – блузка, надіта під джемпер або сарафан.
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Fichu</i> – невелика трикутна хустка, надіта на плечі і шию жінки.
Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>Body– con</i> – надмірно облягаючий стиль одягу.
Двокомпонентий , складний термін, Adj+Noun <i>New Look</i> – – елегантний, жіночний, романтичний стиль одягу.
Двокомпонентий , складний термін, Noun+Noun <i>Bell– bottoms</i> – штани кльош (розкльошені від коліна штани).
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>wellies</i> – «Гумові чоботи»
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Plimsolls</i> – легкі туфлі на гумовій

<i>підшові.</i>
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Drawstring</i> – шнурок, що затягує сумку, мішок
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Knickers</i> – жіночі трусики.
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Salopettes</i> – брюки з високою талією і бретельками, як правило, зроблені з м'якої тканини і підходять для катання на лижах.
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Heelys</i> (від англ. <i>Heelys</i> – п'ятки) – Хиліс, кросівки з вбудованим в підшви колесом на місці п'яти.
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>Drainpipes</i> – завужені брюки, джинси – дудочки.
Трикомпонентний, складний термін, Adj+noun +Noun <i>lower leg panel</i> – нижня вставка штанини
Трикомпонентний, складний термін, Adj+noun +Noun <i>lower sleeve panel</i> – нижня вставка рукава
Однокомпонентий, простий термін, Noun <i>neckline</i> – виріз горловини, лінія горловини
Двокомпонентий, складний термін, Noun+Noun <i>neckline slit</i> – виріз на горловині («крапелька»)
Чотирьохкомпонентий, складний термін, Noun +Noun + Noun +Noun <i>edge finishing stitching seam</i> шов для обробки зрізу деталі
Чотирьохкомпонентий, складний термін, Noun + Noun + Noun +Noun <i>back-and-fore stitch</i> ручної стібок, який комбінує стежки «назад голку» і «уперед голку»
Двокомпонентий, складний термін, Noun+Noun <i>balloon stitc-</i> стібок високої розтяжності
Трикомпонентний, складний термін, Noun+ Noun +Noun <i>sleeve- edge binding</i> – Бейка для обробки краю рукава
Трикомпонентний, складний термін, Noun + Noun +Noun <i>arch horn stitch</i>

<i>фігурний стібок у вигляді дуги</i>
Двокомпонентний , складний термін, Noun+Noun <i>back stitch 1) стібок, утворений при зворотному просуванні матеріалу</i>
Трикомпонентний , складний термін, Noun + Noun +Noun <i>honey– comb seam декоративний шов, що імітує стільники</i>
Двокомпонентний , складний термін, Noun+Noun <i>leather seam– французький шов</i>
Двокомпонентний , складний термін, Noun+Noun <i>leg seam – кроковий шов (штанив)</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>mock seam – фігурний помилковий шов</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>opened seam– відкритий шов</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>open– lap seam – накладний шов з відкритими зрізами</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>ornamental stitching seam – декоративний шов</i>
Трикомпонентний , складний термін, Noun+ Noun +Noun <i>outside sleeve seam – ліктювий шов рукава</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>panel seam – поздовжній з'єднувальний шов виробу (пальто, брюк)</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>post– fell seam – французький шов</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>bold stitch– декоративний стібок з товстих ниток</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>creed stitch– стібок для вишивання хрестом</i>
Трикомпонентний , складний термін, Adj+Noun +Noun <i>wrong sides together – поєднати виворітні сторони (виворіт до вивороту)</i>
Однокомпонентний, простий термін, Noun <i>Understitch – пристрочити з виворітного боку до чого– небудь</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>underarm seam – передній шов</i>

<i>рукава</i>
Трикомпонентний , складний термін, Adj+Noun +Noun <i>double chain stitch</i> – <i>двонитковий ланцюговий стібок</i>
Трикомпонентний , складний термін, Adj+Noun +Noun <i>double lock stitch</i> – <i>двонитковий ланцюговий стібок</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>outline stitch</i> – <i>стібок, що прокладається по контуру деталі</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>overlaid stitch</i> – <i>1 стібок, що накладається на інший стібок 2) стібок, що закріплює кінець рядків</i>
Однокомпонентний, простий термін, Noun <i>rantering</i> – <i>seam потайний шов</i>
Двокомпонентний , складний термін, Noun +Noun <i>seat seam</i> – <i>середній шов штанів</i>
Трикомпонентний , складний термін, Noun+Noun +Noun <i>side body seam</i> – <i>шов з'єднання бочка і полочки</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>side seam</i> – <i>бічний шов</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>single seam</i> – <i>одинарний шов</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>slated seam</i> – <i>накладний шов</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>lace stitch</i> – <i>петля для створення мереживного переплетення</i>
Двокомпонентний , складний термін, Noun+Noun <i>lapping stitch</i> – <i>стібок для виконання накладного, настрочного або французького швів</i>
Двокомпонентний , складний термін, Adj+Noun <i>lock stitch</i> – <i>закритий стібок; човниковий стібо</i>
Двокомпонентний складний термін, Adj+Noun <i>fagotting stitch</i> – <i>1) декоративний зигзагоподібний стібок</i>
Трикомпонентний складний термін, Noun+Noun +Noun <i>sleeve head seam</i> – <i>шов ушивання рукава</i>
Двокомпонентний складний термін, Noun+Noun <i>slot seam</i> – <i>шов ушивання клина або вставки</i>

Двокомпонентий складний термін, Noun+Noun <i>underarm seam</i> – <i>передній шов рукава</i>
Однокомпонентий простий термін, Noun <i>shell</i> – <i>верхня тканина, основна тканина, якщо мова йде про речі на підкладки.</i>
Однокомпонентий простий термін, Verb <i>Shirr</i> – <i>збирати матерію в збірки</i>